

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2007

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 2007

N:o 364—366

SISÄLLYS

N:o		Sivu
364	Tasavallan presidentin asetus Dominikaanisen tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	1187
365	Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä lentoyhtiöiden PNR- eli matkustajarekisteritietojen käsittelemisestä ja siirtämisestä Yhdysvaltojen sisäisen turvallisuuden ministeriölle tehdyn sopimuksen ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain väliaikaisesta soveltamisesta	1189
366	Valtioneuvoston asetus luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007—2013	1190

N:o 364

Tasavallan presidentin asetus

Dominikaanisen tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ulkomaankauppa- ja kehitysministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Santo Domingossa 27 päivänä marraskuuta 2001 Suomen tasavallan hallituksen ja Dominikaanisen tasavallan hallituksen välillä tehty sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskeva sopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 31 päivänä toukokuuta 2002 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 14 päivänä kesäkuuta 2002 ja jonka hyväksymistä koskevat

nootit on vaihdettu 22 päivänä maaliskuuta 2007, on voimassa 21 päivästä huhtikuuta 2007 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Dominikaanisen tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 14

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 36/2007)

1188

N:o 364

päivänä kesäkuuta 2002 annettu laki alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena
(514/2002) tulee voimaan 21 päivänä huhti- voimassa.
kuuta 2007.

3 § Tämä asetus tulee voimaan 21 päivänä
Sopimuksen muut kuin lainsäädännön huhtikuuta 2007.
4 §

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri *Paula Lehtomäki*

N:o 365

Valtioneuvoston asetus

Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä lentoyhtiöiden PNR- eli matkustajarekisteritietojen käsittelemisestä ja siirtämisestä Yhdysvaltojen sisäisen turvallisuuden ministeriölle tehdyn sopimuksen ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain väliaikaisesta soveltamisesta

Annettu Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2007

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministeriön esittelystä, säädetään:

1 §

Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä lentoyhtiöiden PNR- eli matkustajarekisteritietojen käsittelemisestä ja siirtämisestä Yhdysvaltojen sisäisen turvallisuuden ministeriölle Luxemburgissa 16 päivänä lokakuuta 2006 ja Washingtonissa 19 päivänä lokakuuta 2006 tehtyä sopimusta, jonka eduskunta on hyväksynyt 13 päivänä helmikuuta 2007 ja jonka valtioneuvosto on hyväksynyt 21 päivänä maaliskuuta 2007, sovelletaan väliaikaisesti 19 päivästä lokakuuta 2006 lukien niin kuin siitä on sovittu.

tajarekisteritietojen käsittelemisestä ja siirtämisestä Yhdysvaltojen sisäisen turvallisuuden ministeriölle tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta 23 päivänä maaliskuuta 2007 annettua lakia (293/2007) sovelletaan väliaikaisesti ennen sopimuksen kansainvälistä voimaantuloa 19 päivästä lokakuuta 2006 lukien.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

2 §

Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä lentoyhtiöiden PNR- eli matkus-

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 11 päivänä huhtikuuta 2007.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2007

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Lainsäädäntöneuvos Päivi Kaukoranta

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 38/2007)

Valtioneuvoston asetus

luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007—2013

Annettu Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2007

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty maa- ja metsätalousministeriön esittelystä, säädetään luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1440/2006) sekä maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1336/1992) 13 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Sovelтамisala

Tätä asetusta sovelletaan EY:n maaseutuasetuksen 36 artiklassa tarkoitetun luonnonhaittakorvauksen ja ympäristötuen toimeenpanoon, jotka ovat osa Euroopan yhteisöjen komission hyväksymää Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa vuosille 2007—2013.

Viljelijälle ja muille tuen saajille voidaan myöntää ja maksaa 1 momentissa tarkoitetun ohjelman voimassaoloaikana valtion talousarviossa osoitettujen varojen rajoissa luonnonhaittakorvauksia ja maatalouden ympäristötukia siten kuin tässä asetuksessa tarkemmin säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

A—C4-tukialueilla vuodelta 2007 maksettavasta pohjoisesta tuesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (32/2007) ja vuodelta 2007 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (27/2007) tarkoitettuja vastaavia tuen aluejakoja;

digitoinnilla kartalle piirrettyjen peruslohkojen siirtämistä digitaalisen ilmakuvakartan päälle;

erityistuella tämän asetuksen mukaisen maatalouden ympäristötuen erityistukea koskevan sopimuksen perusteella maksettavaa tukea;

hoidetulla viljelemättömällä pellolla sellaista viljelemätöntä peltoalaa, jolle maksetaan yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 mukaista tilatukea ja jolla noudatetaan täydentävien ehtojen vaatimuksia;

kasvihuoneella puutarhakasvien viljelyyn tarkoitettua pysyväluonteista rakennusta, joka on katettu valoa läpäisevällä materiaalilla ja jossa on lämmityslaitteisto;

kasvulohkolla yhteen peruslohkoon kuuluvaa yhtenäistä aluetta, jolla viljellään yhtä kasvilajia tiettyä tarkoitusta varten, jota karsnoidaan, pidetään hoidettuna viljelemättömänä tai jota käytetään muihin tarkoituksiin;

perheenjäsenellä viljelijän puolisoa ja viljelijän alle 18-vuotiasta lasta;

perinnebiotoopilla ketoa, niittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon;

peruslohkolla hakijan viljelemää ja hänen hallinnassaan olevaa maantieteellisesti yhtenäistä viljelyaluetta tai muuta aluetta, jota

rajoittaa esimerkiksi kunnan raja, omistusoikeuden raja, tuki- tai sopimusalueen raja, vesistö, piiri- tai valtaoja, tie tai metsä;

pinta-alatukea koskevalla hakemuksella yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 2 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettua yhteinäishakemusta;

puutarhatilalla maatilaa, jolla viljellään vuosittain liitteessä 1 tarkoitettuja puutarhakasveja vähintään 0,5 hehtaarin peltoalalla;

sitoumuksella tämän asetuksen mukaista luonnonhaittakorvausta ja ympäristötukea koskevaa sitoumusta;

sopimuksella tämän asetuksen mukaista maatalouden ympäristötuen erityistukea koskevaa sopimusta;

TE-keskuksella työvoima- ja elinkeinokeskusta;

tilapäisesti viljelemättömällä pellolla sellaista peltoa, joka on viljelykiertokesantona tai joka on lantapatterin tai muun vastaavan tilapäisen syyn perusteella viljelemättä; tilapäisesti viljelemättömäksi ei hyväksytä alueita, jotka on pysyvästi poistettu viljelystä tai jotka ovat muutoin pysyvästi viljelemättömiä tai jotka eivät ole vielä olleet viljelykäytössä;

tilatukiasetuksella yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1782/2003;

toimintalinjan 2 lailla luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annettua lakia (1440/2006);

transaktiokustannuksilla Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston

(maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 1974/2006 27 artiklan 10 kohdan mukaisesti kustannuksia, jotka liittyvät itse transaktion toteutumiseen eivätkä liity suoraan itse sitoumuksen toteuttamiseen;

valtaojalla kaivettua avouomaa, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta;

velvoitekesannolla tilatukiasetuksen 54 artiklan ja 63 artiklan 2 kohdan mukaista ke-

sannointioikeusala;

vertailualalla pellolla olevien vähintään yhden aarin suuruisien tukikelpoisten sekä tukikelpoiksi haettujen ja sellaisiksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alojen yhteenlaskettua alaa; yhteenlaskettu ala todetaan toimintalinjan 2 lain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla sitouduttaessa kyseiseen tukeen;

vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksella luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristötuesta annettua valtioneuvoston asetusta (644/2000);

ympäristötuella maatalouden ympäristötuen perustoimenpiteiden ja mahdollisten lisätoimenpiteiden muodostamaa kokonaisuutta;

ympäristötukipäätöksellä maatalouden ympäristötuesta annettua valtioneuvoston päätöstä (760/1995).

3 §

Tukikelpoinen peltoala

Tukikelpoista peltoalaa luonnonhaittakorvauksissa ja ympäristötuesta on näissä tuissa vuonna 2005 tukikelpoisena ollut peltoala edellyttäen, että kyseinen ala on pysynyt tukikelpoisena myös mainitun vuoden jälkeen. Jos pelto on vuonna 2006 hyväksytty tukikelpoiseksi vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 46 tai 46 a §:n mukaisesti yli 65-vuotiaalta viljelijältä tulleen peltoalana tai uusjakotilanteeseen liittyvänä peltoalana, kyseinen peltoala on tukikelpoista edellyttäen, että kyseinen ala on pysynyt tukikelpoisena myös mainitun vuoden jälkeen.

Ne tukikelpoiset lohkot, jotka ovat kasvinvuorottelun takia jonain sitoumusvuotena toisen, sitoumuksen antaneen viljelijän hallinnassa, voidaan laskea lohkoa pääsääntöisesti hallitsevan viljelijän toimintalinjan 2 lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun pinta-alaan. Tässä tapauksessa viljelijän on haettava lohkojen vaihtoa erikseen kirjallisesti toimivaltaiselta viranomaiselta, joka tekee päätöksen vaihdon hyväksyttävyydestä. Luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki maksetaan tukikelpoista lohkoa viljelevälle.

Jos pinta-alaa koskeva ehto muussa kuin tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa ei enää täyty, sitoumus päättyy, mikä voi aiheuttaa viljelijälle veloitteen maksettujen tukien takaisinmaksuun koko sitoumusajalta. Viljelijän on maksettava tuet takaisin viljelijän hallintaan jääneeltä alalta ja alalta, joka siirtyy tämän asetuksen mukaiseen tukeen tai vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettuun tukeen vastaavasti sitoutumattomalle tai muutoin kyseessä olevien tukijärjestelmien ulkopuolelle.

4 §

Peltoalan harkinnanvarainen tukikelpoisuus

Tukikelpoiseksi peltoalaksi luonnonhaittakorvauksessa ja ympäristötuessa voidaan sitoumusta annettaessa hakea ja hyväksyä peltoala, joka on siirtynyt sitoumuksen antavalle viljelijälle toiselta viljelijältä:

- 1) joka ei ole sitoutunut kyseiseen tukeen;
- 2) joka tai jonka puoliso on yli 65-vuotias; jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maa- tai puutarhatalous, edellytetään, että kaikki viljelijät, yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65-vuotiaita;
- 3) joka on harjoittanut ennen sitoumuksen antavalle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maa- tai puutarhataloutta; kotitarveviljelyä ei katsota maa- tai puutarhatalouden harjoittamiseksi;
- 4) joka on itse viljellyt siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena;
- 5) jolta siirtyvät peltoalat ovat yhteensä enemmän kuin kaksi hehtaaria; ja
- 6) jonka kanssa mahdollisesti tehtävä

vuokrasopimus siirtyvistä peltoaloista kattaa vähintään koko sitoumusajan.

Jos kuolinpesä tekee yli 65-vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoumuksen antavalle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen 1 momentissa tarkoitettulla tavalla yli 65-vuotiaalta viljelijältä, jos hallinnansiirto on tapahtunut vuoden aikana viljelijän kuolemasta. Yli 65-vuotiaan viljelijän tai kuolinpesän osakkaiden on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

Tukikelpoiseksi peltoalaksi luonnonhaittakorvauksessa ja ympäristötuessa voidaan sitoumusta annettaessa hakea ja hyväksyä tukikelvoton peltoala, joka on tullut sitoumuksen antavan viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettua uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Mitä edellä on säädetty omistajasta, sovelletaan myös vuokramiehen, jos vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan. Näitä viljelijän hallintaan tulleita tukikelvottomia peltoaloja voidaan kuitenkin hyväksyä tukikelpoiseksi ja tätä kautta sitoumukseen pinta-alaltaan enintään yhtä paljon kuin lainvoimaisen uusjakosuunnitelman mukaan on viljelijän hallinnasta poistunut 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tukikelpoisia peltoaloja.

5 §

Tukikelpoisuuden rajoitukset

Tukikelpoiseksi ei hyväksytä alaa, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksista annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus.

Tukikelpoiseksi peltoalaksi ei hyväksytä viljelemätöntä alaa, luonnonlaidunta ja -niittyä eikä avointa hakamaata. Viljelemättömäksi alaksi katsotaan ne peltolohkot, jotka

eivät ole hoidettua viljelemätöntä peltoa, tilapäisesti viljelemättömiä tai joita ei ole kesannoitu tilatukiasetuksessa säädetyllä tavalla. Jos tukikelpoiseksi ilmoitettu lohko ilmoitetaan ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen viljelemättömäksi tai se todetaan sellaiseksi valvonnassa, se katsotaan 8 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi poistetuksi pinta-alaksi.

6 §

Tukikelpoisuuden vaihtaminen

Sitoumuksen antava tai tehnyt viljelijä voi hakea tukikelpoisuuden vaihtamista 3 §:ssä tarkoitettuna tukikelpoisen peltoalan ja tukikelvottoman peltoalan välillä. Tukikelpoisuuden vaihtaminen ei saa johtaa tukikelpoisen peltoalan kasvamiseen. Tukikelpoisuuden vaihtaminen on pysyvä toimenpide. Vaihtamista voidaan hakea vain viljelijän omistuksessa olevien, vuonna 2006 pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ilmoitettujen peltoalojen välillä.

Tukikelpoisuuden vaihtamisen hakumenettelyyn sovelletaan toimintalinjan 2 lain 13 §:ää.

2 luku

Sitoumusta ja sen tekemistä koskevat yleiset edellytykset ja ehdot

7 §

Ympäristötuen sitoumuskauden alkaminen ja sitoumuksen voimassaolo

Ympäristötuen sitoumuskausi on viisi vuotta ja se alkaa sitoutumisvuoden toukuun 1 päivänä.

Viljelijän antama sitoumus pysyy voimassa, vaikka viljelijä ei hae tuen vuosittaista maksua, jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä.

8 §

Tukikelpoisen peltoalan poistaminen sitoumukselta

Viljelijä voi poistaa tukikelpoisiksi loh-

koiksi hyväksytyjä lohkoja tukikelvottomiksi, pysyvästi viljelyksestä tai siirtää hallinnastaan viljelijälle, jolla ei ole voimassa olevaa sitoumusta, tai muuhun kuin viljelykäyttöön seuraavilla ehdoilla:

1) poistettujen lohkojen pinta-ala voi yhteensä olla sitoumuskauden aikana enintään 20 prosenttia vertailualasta tai enintään viisi hehtaaria, ja

2) vähimmäispinta-ala on täytettävä koko sitoumuskauden ajan.

Tukikelpoisen peltoalan poistamisena ei pidetä tilannetta, jossa tukikelpoisia lohkoja siirtyy kyseiseen tukeen tämän asetuksen mukaan sitoutuneelle tai vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettulla tavalla sitoutuneelle.

9 §

Peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voi liittää peltoalan, jonka toinen sitoumuksen antanut viljelijä on ilmoittanut edellisenä sitoumusvuonna vuosittaisessa tukihakemuksessa ja joka on hyväksytty vastaavasti tukikelpoiseksi. Sitoumukseen voi liittää myös peltoalan, joka on ollut vastaavasti vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettulla tavalla sitoutuneella viljelijällä.

Jos peltoala tulee sitoumuksen antaneen viljelijän hallintaan kyseessä olevan sitoumusvuoden aikana sellaiselta yli 65-vuotiaalta viljelijältä, joka täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt, peltoalat voidaan liittää sitoumukseen. Jos peltoala tulee kuolinpesän tekemällä hallinnansiirrolla sitoumuksen antaneen viljelijän hallintaan, voidaan peltoala liittää sitoumukseen, jos 4 §:n 1 momentin edellytykset täyttäneen yli 65-vuotias viljelijä on kuollut sen sitoumus- tai kalenterivuoden aikana, jona hallinnansiirto on tapahtunut. Yli 65-vuotiaan viljelijän tai kuolinpesän osakkaiden on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena. Sitoumukseen voidaan liittää myös peltoaloja, jotka ovat tulleet sitoumuksen antaneen viljelijän hallintaan sitoumuksen alkamisen jälkeen 4 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla.

10 §

Tukikelvottoman peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voidaan valtion talousarvion määrärahojen rajoissa hakemuksesta liittää ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen toisena ja kolmantena sitoumusvuotena tukikelvottomia peltoaloja, joita ei ole edellisen vuoden tukihakemuksessa ilmoitettu ja hyväksytyt tukikelpoisiksi toisen sitoumuksen antaneen viljelijän tukihakemuksessa ja jotka eivät ole 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuja peltoaloja. Näiden liitettävien alueiden pinta-alan on oltava vähemmän kuin 50 prosenttia viljelijän vertailualasta tai enintään kaksi hehtaaria.

Jos pinta-alan lisäys on 1 momentissa tarkoitettua suurempi, viljelijä voi antaa uuden kyseistä tukea koskevan sitoumuksen sitoumuskauden aikana vuosittaisen tukihaun yhteydessä valtion talousarvion määrärahojen rajoissa. Jos uutta sitoumusta ei voida antaa, tukikelvottomia peltoaloja on viljeltävä sitoumuksen ehtojen mukaisesti ilman tukea.

11 §

Sitoumuksen siirtäminen

Kun sitoumus on siirretty, jatkavan viljelijän on noudatettava kyseessä olevaa tukea koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitoumusajan. Sitoumuksesta luopuva viljelijä voi jättää kotitarveviljelyä varten alle 0,5 hehtaarin suuruisen peltoalan.

3 luku

Sopimusten yleiset edellytykset ja ehdot

12 §

Sopimus ja sen voimassaolo

Jos viljelijällä on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu ympäristötukea koskeva sitoumus, hänen kanssaan voidaan tehdä sopimus edellyttäen, että viljelijä tekee tässä asetuksessa tarkoitettua ympäristötukea koskevan sitoumuksen sen

jälkeen kun aiemman sitoumuksen voimassaolo päättyy.

Sopimus voidaan tehdä ympäristötuessa tukikelpoisesta peltoalasta. Muusta kuin peltoalasta voidaan tehdä 40, 41, 49 tai 51 §:ssä tarkoitettu sopimus siten kuin tässä asetuksessa säädetään.

Sopimus tulee voimaan sopimuskauden alkaessa. Sopimus on tehty, kun TE-keskus on erillisellä päätöksellään hyväksynyt hakemuksen. Hakemus ja TE-keskuksen erillinen päätös muodostavat hyväksytyyn voimassaolevan sopimuksen. Sopimus pysyy voimassa, vaikka erityistuen vuosittaista maksua ei haeta, jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua syystä. Erityistuen vuosittaista ilmoitusta maksuperusteesta ei edellytetä, jos kyseessä on 48 §:ssä tarkoitettu sopimus ja kyseisenä vuonna ei ole otettu lantaa vastaan.

13 §

Sopimuksen kohde

Sopimuksessa on peruslohkoittain määriteltävä peltoalueet ja muut alueet, joita sopimus koskee. Sopimusalueen osaksi voidaan hyväksyä vähintään 0,05 hehtaarin suuruinen ympäristötuessa tukikelpoinen peltoala tai muu kuin peltoala. Sopimusalueen on oltava koko sopimuskauden sopimuksen tekijän hallinnassa, jollei kyseessä ole 47 §:n 2 momentissa tai 48 §:n 5 momentissa tarkoitettu tilanne. Sopimuksen voimassaoloaikana sopimuksen tekijä voi kuitenkin poistaa 21 §:ssä säädetyn mukaisesti aloja sopimuksesta. Sopimus voidaan tehdä koskemaan vuokrattua peltoaluetta tai muuta kuin peltoa edellyttäen, että vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.

Jos sopimusta on haettu peltoa koskevan peruslohkon osalle, on sopimusalasta muodostettava oma peruslohkonsa sopimuksen hyväksymisen yhteydessä, jollei kyseessä ole 43 tai 54 §:ssä tarkoitettu sopimus. Pellon ulkopuolisesta sopimusalasta on myös muodostettava uusi peruslohko, jollei alaa ole jo aiemmin ilmoitettu omana peruslohkonaan.

14 §

Sopimuskaudet ja -vuodet

Jäljempänä 40, 41 ja 51 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen sopimuskaudeksi voidaan hakea viisi tai kymmenen vuotta. TE-keskus vahvistaa sopimuksen hyväksymistä koskevassa päätöksessä sopimuskauden pituuden. Muiden sopimusten sopimuskausi on viisi vuotta.

Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1 päivänä toukokuuta tai 1 päivänä lokakuuta. Sopimuskausi ja -vuosi päättyvät huhtikuun 30 päivänä, jos ne alkavat 1 päivänä toukokuuta, ja syyskuun 30 päivänä, jos ne alkavat 1 päivänä lokakuuta. Sopimuskausi on vahvistettava tehtävässä sopimuksessa.

Jäljempänä 45, 46 ja 52 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen sopimuskausi alkaa 1 päivänä toukokuuta. Jäljempänä 40, 48 ja 54 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen sopimuskausi voi alkaa joko 1 päivänä toukokuuta tai 1 päivänä lokakuuta. Jos sopimukseen haettu alue sisältyy suojavyöhykkeiden yleissuunnittelualueelle ja haetulla alalla on edellisenä vuonna tai aiemmin perustettu nurmi, 40 §:ssä tarkoitettu sopimus voi alkaa 1 päivänä toukokuuta. Jos sopimukseen haetulle alalle kylvetään syksyllä alkuperäiskasvi, 54 §:ssä tarkoitettu sopimus voi alkaa 1 päivänä lokakuuta. Muiden sopimusten sopimuskausi alkaa 1 päivänä lokakuuta.

Jos kyseessä on vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu sopimus, jonka sopimuskausi päättyy 31 päivänä toukokuuta, voidaan vastaava tämän asetuksen mukainen sopimus tehdä alkavaksi 1 päivänä toukokuuta samana vuonna.

15 §

Suunnitelmaan perustuvat sopimukset

Jäljempänä 40—43, 49 ja 51 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen on perustuttava kirjalliseen suunnitelmaan, jossa on esitettävä toimenpiteet jokaiselle sopimusvuodelle.

TE-keskuksen on hankittava lausunto ennen suunnitelmaan perustuvan sopimuksen tekemistä toimialueensa alueelliselta ympäristökeskukselta, jos kyseessä ei ole 40 taikka 43 §:ssä tarkoitettu sopimus, jos ensiksi mai-

nittuun sopimukseen haettu alue kuuluu yleissuunnittelualueeseen, jossa suojavyöhykkeen tarve on todettu.

16 §

Suunnitelman sisältö

Edellä 15 §:ssä tarkoitettussa suunnitelmassa on oltava vähintään seuraavat tiedot ja asiakirjat:

1) suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet;

2) suunnitelma-alueen kartta, johon on merkittävä ne peruslohkot, joita hakemus koskee;

a) jos peruslohkot, joille sopimusta haetaan, ovat olemassa olevia peruslohkoja, suunnitelma-alueen karttana käytetään digitoituja peruslohkokarttoja;

b) jos kyseessä on 42 §:ssä tarkoitettu sopimus, sopimukseen haetun pellon sijainti pohjavesialueella on merkittävä karttaan;

c) jos kyseessä on 49 ja 51 §:ssä tarkoitettu sopimus, suunnitelmassa on oltava sijaintikartta, suunnitelmakartta ja suunnitelmaselostus; sijaintikarttana voidaan käyttää esimerkiksi peruskarttaa, jonka jäljennökseen on merkittävä sopimuskohteen tarkka sijainti;

3) yksilöidyt perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet sekä niiden toteutusaikataulu vuosittain; suunnitelman on sisällettävä selostus siitä, miten toimenpiteet edistävät sopimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista;

4) jos kyseessä on 42 §:ssä tarkoitettu sopimus, suunnitelmassa on muun muassa yksilöitävä vuosittaiset viljelytoimenpiteet sekä ne 42 §:ssä tarkoitettut mahdolliset rajoitukset, joihin viljelijä hakemuksellaan sitoutuu sekä näistä rajoituksista aiheutuvat yksilöidyt kustannukset;

5) laskelma toimenpiteiden kustannuksista, tulonmenetyksistä sekä alueen käytöstä mahdollisesti saatavasta taloudellisesta hyödystä; kustannuslaskelmaa ei edellytetä 50 §:ssä tarkoitettujen pienten perinnebiotooppien osalta esitetyistä toimenpiteistä;

6) arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan; ja

7) jäljennös hoitopäiväkirjasta aiemmalta sopimuskaudelta, jos haettu alue tai sen osa

on kuulunut aiemmin suunnitelmaa vaativaan sopimukseen ja jonka sopimusehtona on ollut hoitopäiväkirjan pitäminen.

17 §

Hyväksyttävät kustannukset ja tulonmenetykset suunnitelmaan perustuvassa sopimuksessa

Sopimukseen hyväksyttävä toteutettava toimenpide ja siitä aiheutuva kustannus voidaan hyväksyä edellyttäen, että toimenpide on perusteltu sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Kustannuksena voidaan hyväksyä edullisimman toteutustavan mukainen kustannus. Vain ohjelmakauden 2007—2013 aikana muodostuneet kustannukset voidaan hyväksyä suunnitelmaan perustuvan sopimuksen kustannuksiksi.

Jos sopimukseen haetun alueen käytöstä saadaan taloudellista hyötyä sadonkorjuun tai muun sadon hyötykäytön kautta, lukuun ottamatta metsätaloudesta saatavaa hyötyä, on tämä hyöty otettava huomioon sopimuksen perusteella maksettavan erityistuen suuruudessa.

Tulonmenetyksen laskemisen vertailukohana käytetään toimenpiteen soveltamiskohteen käyttöä täydentävien ehtojen mukaisesti. Tulonmenetyksiä laskettaessa ei oteta huomioon metsätalouden tulonmenetyksiä sopimusalueella eikä mahdollisia eläimen heikommasta kasvusta aiheutuneita vähentyneitä tuloja.

Kohtuulliset suunnittelukustannukset ja hoitopäiväkirjan pitämisestä aiheutuvat kustannukset voidaan sisällyttää suunnitelmaan perustuvan sopimuksen kokonaiskustannuksiin.

Sopimusalueen vuokrakuluja ei hyväksytä erityistukeen hyväksyttäviksi kustannuksiksi. Kustannuksiksi voidaan hyväksyä laiduneläinten valvonnasta ja juomaveden järjestämisestä aiheutuvat lisäkustannukset. Kustannuksiksi ei hyväksytä metsätalouden kustannuksia kuten puunkorjuun tai kuljetuksen kustannuksia.

Ilman transaktiokustannusta esitettyjä kustannuksia voidaan hyväksyä enintään tämän asetuksen liitteen 2 mukaisina, silloin kun TE-keskus vahvistaa suunnitelmaan perustu-

van sopimuksen perusteella maksettavaa erityistukea ja arvioi viljelijän hakemuksessa esitettyjä kustannuksia. TE-keskuksen on lisättävä transaktiokustannus suunnitelmaan perustuvasta sopimuksesta maksettavaan erityistukeen. Jos 42 §:ssä tarkoitettussa sopimuksessa sopimusehdoksi vahvistetaan sopimusalueen pitäminen kasvipeitteisenä talvikauden ajan, tästä aiheutuva kustannusta ei voida ottaa huomioon, jos viljelijä on valinnut 32 §:n 3, 4 tai 5 kohdassa tarkoitettun lisätoimenpiteen. Liitteen 2 mukaisista kustannuksista voidaan kuitenkin tapauskohtaisesti poiketa, jos siihen on olemassa poikkeamista tukevat perustellut yksittäistapausta koskevat todelliset kohtuulliset kustannukset.

18 §

Muun tuen tai korvauksen vaikutus suunnitelmaan perustuvan erityistuen määrään

Erityistuen määrää hyväksyttäessä on otettava huomioon tilanteet, joissa suunnitelluista toimenpiteistä, joille haetaan erityistukea, jo maksetaan muuta Euroopan yhteisön tai kansallisen tukijärjestelmän tukea. Niille toimenpiteille, joista maksetaan jo muuta tukea, ei voida maksaa erityistukea.

Sopimukseen ei voida sisällyttää sellaisia toimenpiteitä, jotka viljelijä on veloitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella. Sopimukseen ei voida sisällyttää myöskään toimenpiteitä, joista viljelijä on saanut korvauksen vesioikeuden tai ympäristölupaviraston päätöksen perusteella. Jos toimenpiteestä on maksettu korvaus vesilain (264/1961) nojalla, toimenpidettä ei voida kymmenen vuoden aikana korvauksen saamisesta sisällyttää sopimukseen.

19 §

Hoitopäiväkirjan pitäminen

Jos kyseessä on 40, 41, 43, 49 tai 51 §:ssä tarkoitettu sopimus, sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa. Hoitopäiväkirjaan on kirjattava vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä vuosittaiset toimenpiteet, niiden toteuttamisaika ja niiden vaikutus ympäristöön. Jäljem-

pänä 43 §:ssä tarkoitetun sopimuksen hoitopäiväkirjaan on kirjattava myös sopimusalueen säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet.

20 §

Toteuttamisaikataulu eräissä sopimuksissa

Jos kyseessä on 43 §:ssä tarkoitettu sopimus, sopimuksen mukainen hanke on toteutettava kokonaisuudessaan toisen sopimusvuoden loppuun mennessä. Sopimuksen mukaiset toimenpiteet on aloitettava ensimmäisen sopimusvuoden aikana. Jos kyseessä on 40—42, 49 tai 51 §:ssä tarkoitettu sopimus, toimenpiteet on aloitettava jokaisella sopimukseen sisältyvällä loholla ensimmäisenä sopimusvuotena, ellei hyväksytyssä suunnitelmassa muuta edellytetä.

21 §

Sopimuksen kohteena olevan alueen pinta-alan väheneminen

Sopimuksen kohteena olevan alueen pinta-alaa voidaan vähentää sopimuskauden aikana 15 §:ssä sekä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen osalta enintään 20 prosenttia edellyttäen, että sopimuksen tekijä palauttaa sopimuksesta poistetulle alalle maksetut erityistuet. Kuitenkin 15 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen mukaista pinta-alaa voidaan vähentää vain, jos sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarannu. Edellä säädetystä poiketen 45 ja 46 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen kohteena olevan alueen pinta-ala saa vähentyä, jos sopimuksesta poistuva ala sisällytetään toiseen 45 tai 46 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen.

Jäljempänä 48 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen kohteena oleva pinta-ala saa koko sopimuskauden aikana vähentyä yhteensä enintään 20 prosenttia. Maksettuja erityistukia ei tarvitse palauttaa.

TE-keskuksen on kuultava alueellista ympäristökeskusta ennen sopimuksen muuttamista koskevan päätöksen tekemistä sopimuksen kohteena olevan pinta-alan vähentämisen vuoksi silloin, kun arvioidaan 15 §:ssä tarkoitettua sopimusta ja sille asetettujen tavoitteiden mahdollista vaarantumista.

Sopimuksen kohteena olevan alueen pinta-

ala voi vähentyä 1 ja 2 momentissa säädettyä enemmän, jos vähenemiseen on toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu peruste.

22 §

Sopimusalan kasvaminen eräissä sopimuksissa

Jäljempänä 45, 46 ja 48 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen voidaan valtion talousarvion määrärahojen rajoissa hakemuksesta liittää ensimmäisen sopimusvuoden jälkeen toisena ja kolmantena sopimusvuotena peltoaloja, jotka eivät ole alkuperäisessä sopimusalueella. Liitettävien alojen pinta-ala on oltava enintään 50 prosenttia viljelijän alkuperäisestä sopimusalueesta tai enintään kaksi hehtaaria.

Jos pinta-alan lisäys on toisena ja kolmantena sopimusvuotena 1 momentissa tarkoitettua suurempi tai neljäntenä ja viidentenä sopimusvuotena vähintään kaksi hehtaaria, viljelijä voi hakea uutta, maatilaa koskevaa sopimusta 1 momentissa tarkoitettujen sopimuskauden aikana vuosittaisen tukihauun yhteydessä valtion talousarvion määrärahojen rajoissa. Jos uutta sopimusta ei tehdä, sopimukseen sisältymättömiä peltoaloja on viljeltävä sopimuksen ehtojen mukaisesti ilman erityistukea lukuun ottamatta maatilaa, jolle on haettu 48 §:ssä tarkoitettua sopimusta.

Uusilla peltoaloilla ei tarkoiteta lohkoja, jotka ovat tulleet 45, 46, 48 ja 54 §:ssä tarkoitettujen sopimuksen tehneen viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain 88 §:ssä tarkoitettua uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti edellä mainitun sopimuksen sopimuskauden alkamisen jälkeen. Mitä edellä on säädetty omistajasta, sovelletaan myös vuokramieheen, milloin vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan. Näitä viljelijän hallintaan tulleita uusia peltoaloja voidaan kuitenkin hyväksyä tukikelpoiseksi ja tätä kautta 45, 46, 48 ja 54 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen pinta-alaltaan enintään yhtä paljon kuin lain-

voimaisen usjakosuunnitelman mukaan viljelijän hallinnasta on poistunut tukikelpoisia peltoaloja.

23 §

Sopimusalan muuttaminen digitoinnin perusteella

Jos sopimukseen hyväksytyyn lohkon digitoitu pinta-ala poikkeaa sopimuksessa määritellyn sopimuslohkon pinta-alasta, sopimusta koskevaa päätöstä on muutettava siten, että sopimusala vastaa digitoitua alaa. Jos lohkon pinta-ala vähenee digitoinnin perusteella, sopimusta ei kuitenkaan tarvitse muuttaa, jos digitoidun pinta-alan ja sopimusalan välillä on vähäinen ero. Digitoinnin perusteella sopimuspinta-alaa muutetaan vasta sen jälkeen, kun tuen saaja on hyväksynyt digitoidun pinta-alan.

Jos tuen saaja on sopimusta koskevassa hakemuksessaan ilmoittanut sopimukseen hakemansa lohkon pinta-alan selvästi digitoitua pinta-alaa suuremmaksi, tuen saajan on palautettava liian suurena maksettu erityistuki.

24 §

Sopimuksen tai sen osan vaihtaminen toiseksi sopimukseksi

Sopimus tai sen osa voidaan vaihtaa toiseksi erityyppiseksi sopimukseksi sen voimassaoloaikana edellyttäen, että tällaiseen vaihtoon sisältyy ilmeisiä etuja ympäristön kannalta ja voimassa oleva sopimus tehostuu merkittävästi. Jos kyseessä on kymmenvuotinen sopimus tai sen osa, joka vaihdetaan viisivuotiseksi sopimukseksi, alkaa vaihtamishetkellä uusi viisivuotinen sopimus. Jos kyseessä on viisivuotinen sopimus tai sen osa, joka vaihdetaan kymmenvuotiseksi sopimukseksi, alkaa vaihtamishetkellä uusi kymmenvuotinen sopimus. Sopimuskausi jatkuu normaalisti mahdollisesti voimaan jäävän alkuperäisen sopimuksen osalta, jonka pinta-ala vaihtamisen jälkeen pienenee.

Sopimuksen osan vaihtaminen toiseksi ei

aiheuta 21 §:ssä tarkoitettua sopimusalan vähenemistä. Jos tuen saaja kuitenkin luopuu uudesta vaihtamisen jälkeen tehdystä sopimuksesta kokonaisuudessaan ja alkuperäinen sopimus jää voimaan, lasketaan poistuvat alueet vähenemiseksi aiempaan alkuperäiseen sopimukseen.

Sopimuksen vaihtamista voidaan hakea uusien sopimusten vuosittaisena hakuajana. Sopimuksen vaihtamisen perusteella tehtävää uutta sopimusta voidaan voimassaolevan sopimuksen sopimuskauden mukaisesti hakea alkavaksi 1 päivänä toukokuuta tai 1 päivänä lokakuuta. Erityistuki maksetaan vaihtamisen jälkeen uuden sopimuksen mukaisena. Ennen sopimuksen vaihtamista maksettua erityistukea ei tarvitse maksaa takaisin. Jos kyseessä on 15 §:ssä tarkoitettun sopimuksen vaihtaminen tai suunnitelmaan perustuvaan sopimukseen vaihtaminen, alueelliselta ympäristökeskukselta on pyydettävä lausunto.

25 §

Sopimuksen tarkentaminen, tarkistaminen ja muuttaminen

Jos kyseessä on 40—43, 49 tai 51 §:ssä tarkoitettu sopimus, sopimuksen mukaisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa sopimuksen voimassaoloaikana, jotta sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarantuisi. Tarkentaminen voidaan tehdä tuen saajan hakemuksesta tai TE-keskuksen aloitteesta ennen seuraavan sopimusvuoden alkua. Tarkentamista on haettava toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen. Ennen tarkentamista tuen saajaa ja alueellista ympäristökeskusta on kuultava asiasta.

Jäljempänä 52 §:ssä tarkoitettua sopimusta voidaan tarkistaa eläinmäärän osalta kunkin sopimusvuoden alkaessa. Eläinmäärän lisäystä on haettava toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

Jos viljelijän maatilalla, jolla on 46 §:ssä tarkoitettu sopimus, erityistukeen oikeuttavien eläinten eläinyksikkömäärä vähenee alle yhden eläinyksikön ja hänen kanssaan tehty sopimus on muutettu jäljellä olevaksi sopimuskaudeksi 45 §:ssä tarkoitetuksi sopimuk-

seksi, viljelijä ei voi hakea uudelleen luonnonmukaisen kotieläintuotannon sopimusta jäljellä olevan sopimuskauden aikana. Vastaavaa on sovellettava, jos viljelijä lopettaa kotieläintuotannon edellä tarkoitettuun tukeen oikeuttavien eläinten osalta muusta kuin toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua syytä.

26 §

Sopimuksen siirtäminen

Jos kyseessä on 45 tai 46 §:ssä tarkoitettu sopimus, TE-keskus voi hakemuksesta siirtää sopimuksen maatilan osan uudelle omistajalle tai haltijalle vain, jos siirtohakemuksen syynä on sopimusalueen jakaminen perinnönjaon, osituksen tai yhtymän purkamisen vuoksi. Ympäristöllisistä syistä voidaan kuitenkin sopimusalueen osan siirto tai koko sopimuksen siirto osina hyväksyä myös muissa kuin edellä tarkoitetuissa tapauksissa ja sopimuksissa. Siirtotapauksessa jatkavan tuen saajan on noudatettava kyseessä olevaa sopimusta sen jäljellä oleva sopimusaika.

4 luku

Luonnonhaittakorvausten edellytykset ja ehdot

27 §

Siirtyminen ohjelmakauden 2007—2013 luonnonhaittakorvausjärjestelmään

Viljelijä, jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumus, voi vuonna 2007 antaa aiemman sitoumuksen tilalle uuden sitoumuksen ohjelmakauden 2007—2013 mukaisessa luonnonhaittakorvausjärjestelmässä. Viljelijän on tällöin sitouduttava toimintalinjan 2 lain 5 §:n mukaisesti.

Ohjelmakauden 2007—2013 mukaiseen luonnonhaittakorvausjärjestelmään sitoutumisessa on noudatettava toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädettyä menettelyä.

5 luku

Ympäristötuen edellytykset ja ehdot

28 §

Ympäristötuen maksamisen edellytyksenä olevat vähimmäisvaatimukset

Ympäristötukeen sitoutunut viljelijä saa käyttää vuodessa enintään 80 kilogrammaa fosforia peltohehtaaria kohden. Puutarhakasvien lannoituksessa fosforia saa käyttää enintään 120 kilogrammaa peltohehtaaria kohden vuodessa. Edellä mainittuihin määriin saa soveltaa fosforin tasausta. Fosforilannoituksessa voidaan käyttää enintään viiden vuoden tasausjaksoa. Fosforin tasausjakso on aloitettava, kun sallittu vuotuinen fosforitaso ylittää. Tasausjakso voidaan aloittaa myös fosforimäärän alittaessa sallitun vuosittaisen määrän. Tasausjakson alkaminen ja päättyminen on kirjattava lohko kohtaisiin muistiinpanoihin.

Ympäristötukeen sitoutunut viljelijä saa käyttää vuodessa tyypeä peltohehtaarille enintään maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (931/2000) mukaisesti.

Ympäristötukeen sitoutuneen viljelijän maatilalla kasvinsuojeluaineiden levitykseen hankittavan uuden kasvinsuojeluruiskun on täytettävä eurooppalaisen standardisarjan SFS-EN 12761 vaatimukset. Lisäksi tällaisella ruiskulla on oltava Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen tai ruiskun valmistajan myöntämä kirjallinen todistus ja hyväksymismerkintä ruiskun testauksesta. Käytössä olevat ruiskut on lisäksi testattava joka viides vuosi Elintarviketurvallisuusviraston valtuuttamalla testaajalla ja kyseisen viraston antamien ohjeiden mukaan. Jos viisi vuotta umpeutuu kasvukauden päätyttyä, on kasvinsuojeluaineiden levitykseen käytettävä kasvinsuojeluruisku testattava ennen seuraavan kasvukauden alkua. Kasvinsuojeluruiskulla tarkoitetaan itse kulkevia ja traktorikäyttöisiä kasvinsuojeluruiskuja.

Maatilalla kasvinsuojeluaineita saa levittää vain henkilö, joka osallistuu joka viides vuosi ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden vähin-

tään neljä tuntia kestävään koulutukseen. Koulutukseksi hyväksytään koulutus, jonka TE-keskus on etukäteen hyväksynyt. Koulutukseksi hyväksytään myös vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukainen kasvinsuojelua koskeviin ehtoihin sisältyvä vastaava voimassa oleva koulutus. Koulutukseen osallistumisesta on oltava kirjallinen todistus. Koulutuksessa on käytävä ensimmäisen sitoumusvuoden loppuun mennessä. Jos viisi vuotta umpeutuu kasvukauden päätyttyä, on koulutuksessa käytävä ennen seuraavan kasvukauden alkua. Koulutukseksi hyväksytään myös Elintarviketurvallisuusviraston järjestämä erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavan kasvinsuojeluaineen käyttöä koskeva tutkinto tai tätä vastaava aiemmin suoritettu erityistutkinto. Viimeistään tällaisen tutkinnon kuudentena voimassaolovuonna on käytävä TE-keskuksen hyväksymä koulutus tai uusittava erityistutkinto.

29 §

Maatalouden ympäristötuen perustoimenpiteet

Viljelijän, joka sitoutuu noudattamaan perustoimenpiteitä, on noudatettava kokonaisuutta, joka muodostuu seuraavista toimista: viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta, peltokasvien lannoitus, puutarhakasvien lannoitus, pientareet ja suojakaistat sekä luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito. Viljelijä voi perustoimenpiteiden osana perustaa kasvipeitteisen kesannon.

Viljelijän, jolla on voimassa tässä asetuksessa tarkoitettu sopimus, on sitouduttava noudattamaan 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä pientareita ja suojakaistoja sekä luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpitoa koskevia vaatimuksia sen jälkeen kun hänellä päättyy tämän asetuksen mukainen ympäristötukea koskeva sitoumus, jos hän ei sitoumuksen päättymisen jälkeen täytä toimintalinjan 2 lain 7 §:ssä tarkoitettua ikävaatimusta.

Viljelijän, joka ei täytä toimintalinjan 2 lain 7 §:ssä tarkoitettua ikävaatimusta ja jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 22 §:ssä tai 28—30 §:ssä tarkoitettu sopimus tai ympäristötukipäätök-

sessä tarkoitettu 20-vuotinen maatalouden ympäristötuen erityistukisopimus, on sitouduttava noudattamaan 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä pientareita ja suojakaistoja sekä luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpitoa koskevia vaatimuksia sen jälkeen kun hänellä päättyy vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukainen perus- ja lisätoimenpiteitä koskeva sitoumus tai sitoutuminen vastaavien ehtojen noudattamiseen.

30 §

Perustoimenpiteen tuen määräytyminen kotieläintiloilla

Viljelijälle maksetaan kotieläintilan mukainen perustoimenpiteen tuki peltokasveista edellyttäen, että viljelijän maatilalla on tuotantoeläimiä vähintään 0,4 eläinyksikköä tukikelpoista peltohehtaaria kohden tai vähintään 25 eläinyksikköä ja että viljelijä on ilmoittanut sitoutuessaan ympäristötukeen täyttävänsä tämän ehdon. Viljelijän tai hänen perheenjäsentensä hallinnassa olevat tuotantoeläimet otetaan huomioon laskettaessa eläinyksikkömäärää. Tuotantoeläinten kasvatukseen käytettävien tuotantotilojen on oltava viljelijän hallinnassa. Tuotantoeläimet muutetaan eläinyksiköiksi seuraavan taulukon kertoimien mukaisesti:

Eläinlaji	Eläinyksikkö (ey)
sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet, yli 6 kuukauden ikäiset	
hevoseläimet	1
- yli 6 kuukauden ikäiset ponit	0,4
nautaeläimet (6 kk—2 v)	0,6
nautaeläimet alle 6 kk	0,15
lampaat ja vuohet (yli 1 v)	0,15
emakot (porsaineen tai joutilaana) ...	0,4
muut siat	0,11
munivat kanat	0,011
muu siipikarja	
- emolinnut	0,01
- kalkkunat, hanhet, ankat	
(tilalla teuraaksi kasvatettavat)	0,005
- broilerit (broilereiksi kasvatettavat)	0,002

Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä 1 momentin taulukon sitä kerrointa, mikä lähinnä vastaa niiden lannan vuotuista fosforituotantoa.

31 §

Perustoimenpiteen sisällön muuttaminen

Jos maatilalla luovutaan kotieläintuotannosta tai tuotantoeläinten määrä ei täytä 30 §:n 1 momentissa säädettyä vähimmäismäärää, perustoimenpiteen tuki peltokasveista maksetaan seuraavasta ympäristötuen maksatuksesta lähtien kasvinviljelytilan mukaisesti.

Edellä 1 momentin mukaista muutosta ei tehdä, jos kyseessä on tilapäinen eläinmäärän väheneminen. Tilapäinen eläinmäärän väheneminen on kyseessä tilanteissa, jotka aiheuttavat tietyn tuotantosuunnan edellyttämästä tuotantotauosta, kotieläinrakennuksen peruskorjauksesta tai laajentamisesta, tuotantosuunnan muuttamisesta tai toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua syystä.

Jos maatilalla aloitetaan kotieläintuotanto tai sitä lisätään siten, että tuotantoeläinten määrä täyttää 30 §:n 1 momentissa säädetyn vähimmäismäärän jäljellä olevan sitoumuskauden ajan, voidaan viljelijälle maksaa perustoimenpiteiden tuki peltokasveista kotieläintilan mukaisena jäljellä olevan sitoumuskauden ajan. Tämä muutos voidaan tehdä myös, jos kesken sitoumuskauden tehdään sukupolvenvaihdos tai muu koko maatilan hallinnansiirto ja sitoumus siirretään. Tällainen muutos voidaan tehdä vain kerran sitoumusajana. Annetun sitoumuksen ja tukihakemuksella annettuihin tietoihin perustuvan tuen maksamista voidaan muuttaa edellyttäen, että viljelijä ilmoittaa muutoksen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Myöhemmin ilmoitettavien muutosten osalta tuki maksetaan seuraavan sitoumusvuoden alusta alkaen muutoksen mukaisena.

32 §

Maatalouden ympäristötuen lisätoimenpiteet

Viljelijä voi valita sitoumuskauden ajaksi

33—36 §:ssä säädettyin rajoituksin seuraavia lisätoimenpiteitä:

- 1) vähennetty lannoitus;
- 2) typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla;
- 3) peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus;
- 4) peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys;
- 5) peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys;
- 6) viljelyn monipuolistaminen;
- 7) laajaperäinen nurmituotanto;
- 8) lannan levitys kasvukaudella;
- 9) ravinnetaseet;
- 10) peltojen kasvukunnon parantaminen;
- 11) kerääjäkasvien viljely;
- 12) typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla (puutarhatila);
- 13) katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla (puutarhatila);
- 14) tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö (puutarhatila).

33 §

Lisätoimenpiteiden valinta

Lisätoimenpiteitä voi valita sekä tavanomaisille peltoviljelykasveille että puutarhakasveille. Puutarhakasvit on ryhmitelty ryhmän 1 ja 2 puutarhakasveihin sekä eräisiin siemenmaustekasveihin asetuksen liitteessä 1. Viljelijän on ilmoitettava sitoutessaan sitoumuskaudeksi valitsemansa lisätoimenpide tai -toimenpiteet. Viljelijä voi sitoutessaan ympäristötukeen olla valitsematta lisätoimenpidettä, jos maatila on puutarhatila tai viljelijän peltoja sijaitsee vain C-tukialueella. Viljelijä ei voi valita C-tukialueella sijaitseville pelloilleen 32 §:n 4—7 ja 11 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä.

Jos viljelijän pellot sijaitsevat kokonaan A- ja B-tukialueilla, hän voi valita niille enintään neljä lisätoimenpidettä. Jos viljelijän pellot sijaitsevat kokonaan C-tukialueella, hän voi valita niille enintään kaksi lisätoimenpidettä. Jos viljelijän pellot sijaitsevat sekä A- ja B-tukialueilla että C-tukialueella, hän voi valita enintään neljä lisätoimenpidettä. Näistä viljelijä voi valita enintään kaksi lisätoimenpidettä C-tukialueelle. Viljelijä voi valita C-tukialueella sijaitseville pelloilleen vain

32 §:n 1—3 ja 8—10 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpiteen. Puutarhatilalla lisätoimenpiteitä voi valita edellä mainitut määrät, mutta valituista lisätoimenpiteistä puutarhatilan lisätoimenpiteitä voi olla A- ja B-tukialueilla enintään kaksi ja C-tukialueella enintään yksi. Jos puutarhatilan peltoja sijaitsee kaikilla tukialueilla, lisätoimenpiteitä voi olla enintään kaksi.

34 §

Rajaukset useita lisätoimenpiteitä valittaessa

Edellä 32 §:n 3 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voi valita maatilalla, jolle on valittu 32 §:n 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide.

Edellä 32 §:n 4 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voi valita maatilalla, jolle on valittu 32 §:n 3 tai 5 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide.

Edellä 32 §:n 5 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voi valita maatilalla, jolle on valittu 32 §:n 3, 4 tai 7 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide.

Edellä 32 §:n 7 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voi valita maatilalla, jolle on valittu 32 §:n 1, 2 tai 5 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide.

35 §

Muut rajaukset lisätoimenpiteitä valittaessa

Edellä 32 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voida valita maatilalla, jolle on haettu tai jolla on voimassa 45 tai 46 §:ssä tarkoitettu sopimus tai jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 25 tai 25 a §:ssä tarkoitettu sopimus. Kyseisen lisätoimenpiteen tukea ei makseta lohkoista, jolla on voimassa 42 §:ssä tarkoitettu sopimus tai vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 27 §:ssä tarkoitettu sopimus. Lisätoimenpide ei koske puutarhakasvien aloja.

Edellä 32 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua lisätoimenpidettä ei voida valita kotieläintilan ehtoihin sitoutuneella maatilalla, jolla kasvatetaan nautoja, hevosia, lampaita tai vuohia yhteensä enemmän kuin 2 eläinyksikköä. Eläinyksiköt lasketaan 30 §:n taulukon mukaisesti.

Edellä 32 §:n 7 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide voidaan valita vain kotieläintilan ehtoihin sitoutuneella maatilalla, jolla on nautoja, lampaita, vuohia tai hevosia vähintään 0,4 eläinyksikköä tukikelpoista peltohehtaaria kohden tai jolla on mainittuja eläimiä vähintään 25 eläinyksikköä. Eläinyksiköt lasketaan 30 §:n taulukon mukaisesti.

Edellä 32 §:n 8 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide voidaan valita vain kotieläintilan ehtoihin sitoutuneella maatilalla, jolla tuotantoeläinten määrä täyttää 30 §:n 1 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Eläinyksiköt lasketaan 30 §:n taulukon mukaisesti.

36 §

Rajaukset puutarhatilan lisätoimenpiteitä valittaessa

Edellä 32 §:n 12 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide voidaan valita puutarhatilalla ja toteuttaa vain ryhmän 1 puutarhakasvialoilla.

Edellä 32 §:n 13 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide voidaan valita puutarhatilalla ja toteuttaa vain ryhmän 2 puutarhakasvialoilla.

Edellä 32 §:n 14 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide voidaan valita puutarhatilalla ja toteuttaa puutarhakasvialoilla.

37 §

Lisätoimenpiteen muuttaminen ja siitä luopuminen

Lisätoimenpide voidaan muuttaa, jos:

1) viljelijä lopettaa puutarhakasvien viljelyn tai aloittaa tai lisää niiden vuosittaisen viljelyn vähintään 0,5 hehtaarin tasolle; aloittaessaan tai lisätessään puutarhakasvien viljelyn viljelijä voi valita puutarhatilan lisätoimenpiteen;

2) viljelijä lopettaa kotieläintuotannon tai vähentää eläinmäärää siten, että 30 §:n 1 momentissa säädetty, eläinmäärää koskevat edellytykset eivät enää täyty; tällöin viljelijä voi valita muun kuin kotieläintilalle tarkoitettua lisätoimenpiteen;

3) viljelijä aloittaa maatilalla kotieläintuotannon tai lisää sitä siten, että 30 §:n 1 momentissa säädetty eläinmäärää koskevat edellytykset täyttyvät jäljellä olevan sitoumus-

kauden ajan; tällöin viljelijä voi valita kotieläintilalle tarkoitetun lisätoimenpiteen;

4) kesken sitoumuskauden tapahtuu sukupolvenvaihdos tai muu koko maatilan hallinnansiirto ja sitoumus siirretään 11 §:n mukaisesti;

5) maatilalla harjoitettu kasvinviljely muuttuu pääasiallisesti peltoenergiatuotantoon suuntautuvaksi ja lisätoimenpiteen muuttamiseen on erityisen perusteltuja syitä.

Lisätoimenpide voidaan muuttaa jäljellä olevaksi sitoumuskaudeksi kerran sitoumuskauden aikana. Muuttamisen edellytyksenä on, että lisätoimenpiteen valinnalle säädetty edellytykset täyttyvät.

Lisätoimenpiteestä on luovuttava, jos maatilan kotieläintuotannosta luovutaan tai eläinmäärä vähenee muutoin kuin tilapäisesti siten, että 30 §:n 1 momentissa säädetty, eläinmäärää koskevat edellytykset eivät täyty, ja lisätoimenpiteeksi on valittu 32 §:n 7 tai 8 kohdassa tarkoitettu lisätoimenpide. Puutarhatilan lisätoimenpiteestä voi luopua silloin, jos puutarhakasvien viljelyala vähenee alle 0,5 hehtaarin. A- ja B-tukialueille kohdistuvista 32 §:n 4—7 ja 11 kohdassa tarkoitetusta lisätoimenpiteestä on luovuttava, jos viljelijä luopuu kaikista kyseisillä alueilla sijaitsevista peltoaloistaan.

Muutos annetun sitoumuksen ja tukihakemuksen tietoihin perustuvan tuen maksamisessa voidaan tehdä edellyttäen, että viljelijä ilmoittaa muutoksen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Myöhemmin ilmoitettavien muutosten osalta tuki maksetaan seuraavan sitoumusvuoden alusta alkaen muutoksen mukaisena.

38 §

Siirtyminen ohjelmakauden 2007—2013 ympäristötukijärjestelmään

Viljelijä, jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu ympäristötukea koskeva sitoumus, voi vuonna 2007 antaa aiemman sitoumuksen tilalle uuden sitoumuksen ohjelmakauden 2007—2013 mukaisessa ympäristötukijärjestelmässä. Viljelijän on tällöin sitouduttava toimintalinjan 2 lain 5 §:n mukaisesti.

Ohjelmakauden 2007—2013 mukaiseen ympäristötukijärjestelmään sitoutumista haetaan siten kuin toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädetään.

6 luku

Sopimusten yksityiskohtaiset edellytykset ja ehdot

39 §

Sopimustyyppit

TE-keskus voi tehdä viljelijän kanssa seuraavia sopimuksia:

- 1) suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito;
- 2) monivaikutteisen kosteikon hoito;
- 3) pohjavesialueiden peltoviljely;
- 4) valumavesien käsittelymenetelmät;
  - säätösalaajitus
  - säätökastelu
  - kuivatusvesien kierrätys
- 5) luonnonmukainen tuotanto;
- 6) luonnonmukainen kotieläintuotanto;
- 7) lannan käytön tehostaminen;
- 8) perinnebiotooppien hoito;
- 9) luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen;
- 10) alkuperäisrotujen kasvattaminen;
- 11) alkuperäiskasvien viljely.

40 §

Suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito

Sopimuksessa suojavyöhykkeen perustamisesta ja hoidosta viljelijä sitoutuu perustamaan viljelyksessä olevalle peltoalueelle suunnitelman mukaisesti monivuotisen nurmikasvuston ja hoitamaan sitä sopimusehtojen mukaisesti.

Suojavyöhykkeen on oltava vähintään keskimäärin 15 metriä leveä. Leveys määräytyy maaston ja tulvarajojen mukaan. Sopimukseen voidaan sisällyttää myös rajoitetusti suojavyöhykkeen välittömässä läheisyydessä oleva, suojavyöhykkeen ja valtaojan tai sitä suuremman vesiuoman taikka lammen, järven tai meren väliin jäävä luonnontilainen ranta-alue edellyttäen, että sitä hoidetaan sopimusehtojen mukaisesti.

Sopimus voidaan A- ja B-tukialueilla tehdä

valtaojan tai sitä suuremman vesiuoman varrella sijaitsevalle pellolle, lammen, järven tai meren rannalla sijaitsevalle pellolle tai luokitellulla pohjavesialueella sijaitsevalle pellolle perustettavasta suojavyöhykkeestä.

C-tukialueella sopimus voidaan tehdä suojavyöhykkeen perustamisesta kohteelle, jolla ympäristötukipäätöksen mukaisen sopimuksen voimassaolo päättyy TE-keskuksen tekemän päätöksen perusteella ennen tässä tarkoitettua sopimuksen sopimuskauden alkamista tai jolla päättyy tässä tarkoitettua uuden sopimuksen sopimuskauden alussa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukainen vastaava erityistukisopimus taikka jolla suojavyöhykkeen perustamisen tarve on todettu esimerkiksi suojavyöhykkeiden yleissuunnitelmassa tai vastaavassa useita viljelijöitä koskevien yhtenäisten suojavyöhykkeiden toteuttamiseen tähtäävässä selvityksessä tai pohjavesialueen suojelusuunnitelmassa. Samoin sopimus voidaan tehdä suojavyöhykkeen perustamisesta kohteelle, joka sijaitsee kaltevalla rantapellolla, tulva-alueella taikka yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY mukaisessa hoitosuunnitelmassa esitetylle kohteelle.

41 §

Monivaikutteisen kosteikon hoito

Sopimuksessa monivaikutteisen kosteikon hoidosta tuen saaja sitoutuu hoitamaan ympäristötukipäätöksessä tai vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettua sopimuksen mukaisesti perustettua tai vesiensuojelullisesti muutoin hyväksytyksi perustettua kosteikkaa suunnitelman mukaisesti.

Sopimus voidaan tehdä vain sellaisilla alueilla, joilla peltoja on yli 20 prosenttia vesistön tai valtaojan valuma-alueesta. Sopimus voidaan tehdä vain Suomenlahteen, Saaristomereen tai Selkämereen laskevien jokivesistöjen sekä sellaisten järvien valuma-alueilla, joilla sopimuksella voidaan merkittävästi pienentää maatalouden aiheuttamaa vesistökuormitusta ja lisätä maatalousalueiden luonnon monimuotoisuutta sekä edistää riista-, kalatai raputaloutta. Sopimus voidaan tehdä myös kohteista, jotka on perustettu toimintalinjan 2

laissa tarkoitettulla ei-tuotannollisten investointien tuella sekä kohteista, joilla ympäristötukipäätöksen mukaisen sopimuksen voimassaolo päättyy TE-keskuksen tekemän päätöksen perusteella ennen tässä tarkoitettua sopimuksen sopimuskauden alkamista tai joilla päättyy tässä tarkoitettua uuden sopimuksen sopimuskauden alussa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu vastaava erityistukisopimus.

42 §

Pohjavesialueiden peltoviljely

Sopimuksessa pohjavesialueiden peltoviljelystä viljelijä sitoutuu toteuttamaan pohjavesialueella sijaitsevan peltoalueen viljelyksessä sopimukseen sisällytettävää suunnitelmaa, jossa määritellään toteutettavat toimenpiteet. Viljelyä koskevat rajoitukset ja tehtävät toimenpiteet määritellään erikseen sopimuksessa pohjavesialueen ja sopimukseen haetun alueen olosuhteiden mukaisesti. Jos peruslohkosta vähäinen osa on pohjavesialueen ulkopuolella, voidaan koko peruslohko sisällyttää sopimukseen.

Sopimukseen sisältyvät toimenpiteet tai rajoitukset voivat koskea:

- 1) pellon muokkauksen vähentämistä tai lopettamista;
- 2) lannoituksen tai karjanlannan käytön vähentämistä tai lopettamista;
- 3) kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistä tai lopettamista;
- 4) kesannoinnin toteuttamista vesiensuojelu huomioon ottaen;
- 5) laiduntamisen lopettamista tai vähentämistä; tai
- 6) heinäkasvien viljelyä aluskasveina.

Sopimus voidaan tehdä koskemaan vain I- ja II -luokan pohjavesialueilla sijaitsevia peltoaloja. Etusija annetaan niille kohteille, joilla on ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu vastaava sopimus tai joilla on vedenottoa tai muu erityinen pohjaveden suojelun tarve.

Ravinteiden käytöstä ja muista viljelytoimenpiteistä sopimuslalla on sopimuslohkoitain tehtävä maatalouden ympäristötuen perustoimenpiteen mukaisia muistiinpanoja.

43 §

Valumavesien käsittelymenetelmät

Sopimuksessa valumavesien käsittelymenetelmästä viljelijä sitoutuu toteuttamaan viljelyksessä olevalla peltoalueellaan suunnitelman mukaisesti säätösalaajituksen, säätökastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen.

Säätösalaajitus voidaan tehdä hyvin vettä läpäisevillä hiekka- ja hietapitoisilla pelto- mailla sekä urpasavimailla, joiden pellon pinnan kaltevuus on enintään 2 prosenttia. Säätökastelussa ja kuivatusvesien kierrätyksessä maalajin on oltava hienoa tai karkeaa hietaa, hienoa tai karkeaa hiekkaa taikka urpasavea ja pellon pinnan kaltevuuden on oltava alle 1 prosentti.

Samalla sopimusallalla voidaan toteuttaa vain yksi 1 momentissa tarkoitettu toimenpide ja erityistukea voidaan maksaa vain tästä toimenpiteestä.

44 §

Luonnonmukainen tuotantotapa ja viljelijää koskevat edellytykset

Jäljempänä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettun sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että viljelijä on hyväksytty luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja alkoholijuomien valvonnan järjestämisestä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (336/2005) tarkoitettuun valvontajärjestelmään. Hakemus valvontajärjestelmään liittymisestä on sopimuksen hakuvuonna tehtävä pinta-alatukien viimeiseen hakupäivään mennessä. Viljelijän maatilalla on tullut tehdä valvontajärjestelmän mukainen TE-keskuksen toimeenpanema alkutarkastus ja viljelijällä on oltava valvontajärjestelmään kuulumisesta hyväksyntä ensimmäisenä sopimusvuonna viimeistään 15 päivänä syyskuuta. Viljelijän on kuuluttava valvontajärjestelmään peltokasvi- ja kasvihuonetuotannon osalta. Jos kysymys on 46 §:ssä tarkoitettusta sopimuksesta, sopimuksen tekemisen edellytyksenä on lisäksi, että viljelijä on hyväksytty valvontajärjestelmään 46 §:n 5 momentissa tarkoitettun eläinlajin osalta. Tuotantosuunnan voi vaihtaa sopimuskau-

della eläintuotantosuunnasta toiseen tai eläintuotantosuunnasta kasvinviljelytuotantoon siten kuin 47 §:ssä säädetään. Myös tuotantosuunnan vaihtamistilanteissa valvontajärjestelmän on koskettava toteutettavaa tuotantosuuntaa. Viljelijän on kuuluttava valvontajärjestelmään koko sopimuskauden ajan.

Jäljempänä 45 ja 46 §:ssä tarkoitettun sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että viljelijän tai tilanhoidosta vastaavan henkilön on tullut suorittaa vähintään viiden päivän pituinen luonnonmukaisen viljelyn peruskurssi tai hänellä on muu vastaava koulutus luonnonmukaisen maataloustuotannon harjoittamisesta. Jos kyseessä on yhteisömuodossa harjoitettava maatalous, on maatilain hoidosta vastaavan henkilön täytettävä kyseinen koulutusvaatimus. Todistus koulutusvaatimuksen täyttämisestä on toimitettava sopimuksen hakuvuonna pinta-alatukien viimeiseen hakupäivään mennessä TE-keskukseen. Jos viljelijällä on ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 25 tai 25 a §:ssä tarkoitettu sopimus, todistusta ei edellytetä.

Maatilalla, jolla on 45 tai 46 §:ssä tarkoitettussa sopimuksessa sitouduttu siirtämään pelton luonnonmukaiseen tuotantoon, on neljäntenä ja viidentenä sopimusvuotena oltava viljelyksessä viljaa, hernettä, härkäpapua, perunaa, sokeri- tai rehujuurikkaita, öljykasveja, kuitukasveja, siementuotantonurmia, vihanneksia mukaan lukien yrtit, marjoja taikka hedelmiä yhteensä vähintään 30 prosenttia sopimusallasta. Poikkeustapauksissa voidaan kuitenkin hyväksyä neljännen ja viidennen sopimusvuoden vuosittaiseksi edellä mainittujen kasvien viljelyalaksi keskimäärin 30 prosenttia sopimusallasta, jos se maatilain yksittäisten lohkojen pinta-alojen ja viljelykierroksen tarkoituksenmukaisuuden kannalta on perusteltavissa. Maatilalla, jolla pelto jo ovat luonnonmukaisessa tuotannossa, on oltava viljelykierrossa sopimuskauden aikana viljaa, hernettä, härkäpapua, perunaa, sokeri- tai rehujuurikkaita, öljykasveja, kuitukasveja, siementuotantonurmia, vihanneksia mukaan luettuna yrtit, marjoja taikka hedelmiä yhteensä vähintään 30 prosenttia sopimusallasta.

Koko sopimusala voi olla nurmea vain maatilalla, jolla sato käytetään pääosin oman karjan rehuksi. Viherlannoitusallana, velvoitekesantona ja hoidettuna viljelemättömänä

peltoalana ilmoitettuja lohkoja voidaan hyväksyä pinta-alaltaan vuosittain yhteensä enintään puolet sopimus-alasta. Viherlannoitusalan perustamisessa ja hoidossa on noudatettava 59 §:n 2 momentissa säädettyä.

45 §

Luonnonmukainen tuotanto

Sopimus luonnonmukaisesta tuotannosta voidaan tehdä edellyttäen, että viljelijä sitoutuu noudattamaan maatilallaan luonnonmukaisessa peltoviljelyssä ja puutarhatuotannossa luomusasetuksessa säädettyjä ehtoja.

Sopimuksen ulkopuolelle voidaan jättää maatilan peltoaloja, joilla 44 §:n 3 momentissa edellytettyjen kasvien tuotanto on vaikeaa lohkojen laadun tai sijainnin vuoksi. Tällaisina peltoalueina voidaan pitää muun muassa talouskeskuksesta kaukana sijaitsevia suopeltoja tai kivisyyden vuoksi vaikeasti uudistettavia peltoja. Lohkot, joilla ensimmäisen sopimusvuoden alussa aloitetaan ruokohelven viljely tai sen viljelyä jatketaan, on sopimusta tehtäessä jätettävä luonnonmukaisesta viljelystä tehtävän sopimuksen ulkopuolelle. Jos sopimuskauden aikana sopimus-alalla aloitetaan ruokohelven viljely, sopimus-alalle ei makseta erityistukea. Kyseinen muutos ei vaikuta maksettuihin erityistukiin.

Koko maatilan peltoalan viljeleminen luonnonmukaisesti on aloitettava ensimmäisen sopimusvuoden alusta siten, että kaikkien lohkojen on oltava luonnonmukaisesti viljeltyjä viimeistään toisesta sopimusvuodesta alkaen. Nautakarja-, hevos-, lammas- ja vuohitiloilla kaikkien lohkojen on oltava luonnonmukaisesti viljeltyjä viimeistään kolmannesta sopimusvuodesta alkaen. Siirtyminen luonnonmukaiseen tuotantoon voi tapahtua myös kasvulohkoittain. Nautakarja-, hevos-, lammas- ja vuohitiloilla tarkoitetaan sellaisia maatiloja, joilla kasvatetaan kyseisiä eläimiä vähintään yhtä eläinyksikköä vastaava määrä.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen maatilalla voi olla muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa kasvihuonetuotannossa, jos kasvihuoneissa viljellään eri kasvilajeja tai -lajikkeita kuin avomaalla, ja ruokohelven viljelyssä silloin, kun tuotanto on järjestetty tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukai-

sesti eikä ala kuulu sopimukseen. Kasvihuonetuotannolle ja ruokohelpialoille ei makseta luonnonmukaisen tuotannon erityistukea, vaikka tuotanto on luonnonmukaista.

46 §

Luonnonmukainen kotieläintuotanto

Sopimus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta voidaan tehdä edellyttäen, että viljelijä sitoutuu noudattamaan maatilallaan luonnonmukaisessa peltoviljelyssä ja puutarhatuotannossa sekä eläintuotannossa valitsemansa vähintään yhden 5 momentissa tarkoitettujen eläinlajin osalta luomusasetuksessa säädettyjä ehtoja.

Luomusasetuksen ehtoja on noudatettava ensimmäisen sopimusvuoden alusta koko maatilalla lukuun ottamatta puutarhakasvien monivuotisia viljelyaloja ja monivuotisten nurmikasvien siemensopimusaloja, jotka voidaan siirtää luonnonmukaiseen tuotantoon kahden ensimmäisen sopimusvuoden aikana. Siirtyminen luonnonmukaiseen tuotantoon voi tapahtua myös kasvulohkoittain. Sopimuksessa ja sopimuksen teossa on lisäksi noudatettava 45 §:n 2 ja 4 momentissa säädettyä.

Viljelijän on sitouduttava pitämään omalla maatilallaan luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa ensimmäisen sopimusvuoden alusta vähintään yhtä eläinyksikköä vastaavan määrän 5 momentissa tarkoitettuja tuotantoeläimiä koko sopimuskauden ajan siten, että maatilan kyseinen eläintuotanto on jatkuvaa. Viljelijän maatilalla luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat, viljelijän tai hänen perheenjäsentensä hallinnassa olevat tuotantoeläimet otetaan huomioon laskettaessa eläinyksikkömäärää. Tuotantorakennusten on oltava viljelijän hallinnassa.

Viljelijällä voi olla myös muuta kuin luonnonmukaista eläintuotantoa, jos eläimet ovat eri eläinlajeja kuin luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa olevat eläimet ja kun niiden hoito on järjestetty tuotantoyksiköihin luomusasetuksen mukaisesti.

Erityistukeen oikeuttavia eläinlajeja ovat lypsylehmät, emolehvät, muut naudat, lampaat, vuohet, emakot, lihasiat, karjut, kanat, broilerit, kalkkunat, hanhet, ankat ja siipikar-

jan emolinnut. Mainitut eläinlajit voivat vaihdella sopimuskaudella. Eläinlajit muutetaan eläinyksiköiksi seuraavan taulukon kertomien mukaisesti:

Eläinlaji	Eläinyksikkö (ey)
Sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet	1,0
Vähintään 6 kuukauden ja enintään 2 vuoden ikäiset nautaeläimet	0,6
Alle 6 kuukauden ikäiset nautaeläimet	0,4
Lampaat ja vuohet (yli 1 v)	0,15
Emakot (porsaineen tai joutilaana) ..	0,5
Muut siat	0,3
Munivat kanat	0,014
Muu siipikarja	0,003

Jos viljelijällä on voimassa oleva vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 25 §:ssä tarkoitettu sopimus tai tämän asetuksen 45 §:ssä tarkoitettu sopimus, TE-keskuksen on tehtävä päätös sen voimassaolon päättymisestä ennen luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevan sopimuksen tekemistä. Kyseisen sopimuksen voimassaolon päättymisen ei vaikuta maksettuihin erityistukiin.

47 §

Luonnonmukainen tuotanto sekä kotieläintuotanto ja muutokset olosuhteissa

Jos maatilan keskimääräinen luonnonmukaisen tuotannon erityistukeen oikeuttavien eläinlajien eläinyksikkömäärä vähenee alle yhden eläinyksikön tai jos viljelijä lopettaa kotieläintuotannon luonnonmukaisen tuotannon erityistukeen oikeuttavien eläinten osalta, 46 §:ssä tarkoitettu sopimus on muutettava TE-keskuksen päätöksellä 45 §:ssä tarkoitetuksi sopimukseksi. Muuttamista koskevassa päätöksessä sopimuskausi säilyy aiemman sopimuksen mukaisena. Sopimuksen muuttamisen johdosta erityistukea maksetaan vain kasvintuotannosta sopimuksen jäljellä olevana sopimuskautena. Viljelijän on palautettava luonnonmukaisen kotieläintuotannon pe-

rusteella maksettu erityistuki. Jos luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta luopuminen johtuu toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä, erityistukea ei tarvitse palauttaa.

Kaksi viljelijää, joilla kummallakin on sopimus luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, voivat vaihtaa sopimuskauden aikana keskenään sopimukseen sisältyviä lohkoja. Vaihtaminen edellyttää sopimuksen muuttamista. Vaihtamista on haettava toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

48 §

Lannan käytön tehostaminen

Lannan käytön tehostamista koskevan sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että viljelijä sitoutuu ottamaan vastaan, käsittelemään ja hyödyntämään viljelyssä ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla toiselta maatilalta, hevostallilta, turkistarhalla taikka viljelijöiden tai turkistarhaajien yhteislantalasta peräisin olevaa eläinten lantaa. Sopimuksen tehnyt viljelijä ei saa luovuttaa omalla maatilallaan syntyvää lantaa käytettäväksi maatalan ulkopuolella. Lannan käytössä on noudatettava muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1774/2002. Vastaanotettu lanta on levitettävä pelloille kasvien lannoitteeksi ympäristötuen ehtojen mukaisesti.

Lantaa luovuttava viljelijä ei voi tehdä lannan käytön tehostamista koskevaa sopimusta. Jos viljelijä itse toimittaa lantaa yhteislantalaan tai biokaasulaitokseen, viljelijä ei voi tehdä sopimusta kyseisen lantalan lannan tai biokaasulaitoksen lopputuotteen vastaanotosta. Sopimuksen tehneen osakeyhtiön, muun yhtiön tai muun vastaavan yhteisön osakas tai yhtiömies ei saa luovuttaa omalta maatilaltaan lantaa kyseiselle sopimuksen tehneelle yhteisölle. Jos viljelijä on osakas osakeyhtiössä, muussa yhtiössä tai muussa vastaavassa yhteisössä, hän ei voi tehdä sopimusta lannan käytön tehostamisesta kyseisen yhteisön luovuttamasta lannasta.

Sopimus voidaan tehdä kaikkien tuotanto-

eläinten lantaa koskevaksi. Biokaasulaitok-
sista peräisin olevan lannan vastaanottami-
sista voidaan tehdä sopimus, jos biokaasulai-
toksen käyttämä raaka-aine on vähintään
50 prosenttia kotieläinten lantaa ja enintään
25 prosenttia muuta kuin lantaa, kuivikkeita
ja kasvijätettä. Turkiseläinten lanta on kom-
postoitava tai käsiteltävä hygienisointivaiku-
tuksiltaan kompostointia vastaavalla biokaa-
suprosessilla.

Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on,
että kuljetusmatka luovuttavalta tilalta lantaa
vastaanottavalle maatilalle on kohtuullinen.

Sopimukseen sisältyviä lohkoja voidaan
vaihtaa sopimuksen tehneen viljelijän ja toi-
sen ympäristökijärjestelmään sitoutuneen
viljelijän kanssa, jos sopimukseen sisältyvien
lohkojen ja toisen viljelijän lohkojen osalta
voidaan esittää viljelykierto näiden viljelijöi-
den maatilojen välillä. Vaihtaminen edellyt-
tää sopimuksen muuttamista. Vaihtamista on
haettava toimintalinjan 2 lain 13 §:ssä säädet-
tyä menettelyä noudattaen.

49 §

Perinnebiotooppien hoito

Perinnebiotooppien hoitoa koskevan sopi-
muksen tekemisen edellytyksenä on, että
tuensaaja on laatinut perinnebiotooppien hoi-
toa koskevan suunnitelman ja sitoutuu hoita-
maan perinnebiotoopeja suunnitelman ja so-
pimusehtojen mukaisesti sopimusalueella.

Metsälaitumelle voidaan tehdä sopimus,
jos sopimukseen haetulla metsälaitumella on
lehti- ja havupuulajien eri-ikäisiä puita sekä
laho- ja kolopuita ja lisäksi metsälaidun täyt-
tää jonkin seuraavista edellytyksistä:

1) metsälaitumella on valoisia aukkokohtia
ja niittyaukkoja;

2) metsälaitumella on ruohoja ja heiniä
enemmän kuin vastaavalla metsätyypillä on
yleensä; tai

3) laidunnuksen loppumisesta on kulunut
enintään 20 vuotta.

Sopimuksia tehtäessä etusija annetaan
niille kohteille, joilla on ollut voimassa vuo-
den 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoi-
tettu vastaava erityistukisopimus, arvokkaiksi
luokitelluille perinnebiotoopeille ja niille pe-
rinnebiotoopeille, jotka kuuluvat luonnonsuo-

jelulaissa (1096/1996) tarkoitettuun Natura
2000 -verkostoon tai jotka on todettu tär-
keiksi luonnon monimuotoisuuden yleissuun-
nitelmissa sekä kohteille, jotka on kunnos-
tettu toimintalinjan 2 laissa tarkoitettulla ei-
tuotannollisten investointien tuella. Sopimuk-
sen tekeminen Natura 2000 -verkostoon kuu-
livalle perinnebiotoopille, luonnonsuojelu-
alueelle tai muun lain perusteella suojellulle
alueelle edellyttää, että sopimuksen perus-
teella tehtävät toimenpiteet ylittävät muualla
laissa edellytetyt hoitotoimet ja että sopimuk-
seen kuuluvista toimenpiteistä ei makseta
eikä ole maksettu korvausta muun lain perus-
teella.

50 §

Pienet perinnebiotoopit

Jos 49 §:ssä tarkoitetun sopimuksen sopi-
musalueeksi haetaan pientä 5—30 aarin suu-
ruista perinnebiotooppia, se voidaan hyväk-
syä sopimusalueeksi vain, jos se on valtakun-
nallisessa perinneympäristöjen hoito- ja in-
ventointiprojektissa määritetty valtakunnalli-
sesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi perin-
nebiotoopiksi tai alueellinen ympäristökeskus
on todennut sen 15 §:n 2 momentissa tarkoi-
tetussa hakemuksesta antamassaan lausun-
nossaan luontoarvoiltaan näitä vastaavaksi.

51 §

Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen

Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden
edistämistä koskevan sopimuksen tekemisen
edellytyksenä on, että viljelijä on laatinut
luonnon ja maiseman monimuotoisuuden
edistämistä koskevan suunnitelman ja sitou-
tuu suunnitelman mukaisesti tekemään toi-
menpiteet luonnon ja maiseman monimuotoi-
suuden edistämiseksi sopimusalueella ja hoi-
tamaan aluetta sopimusehtojen mukaisesti.

Sopimusalue voi olla peltoa tai muuta pel-
lon välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa
aluetta. Tämän lisäksi viljely- ja laidunkäytön
ulkopuolelle jääneet alueet voivat sisältyä so-
pimusalueeseen, jos viljelyn tai laidunnuksen
loppumisesta on kulunut enintään 20 vuotta

tai niillä on aikaisempaan asutukseen ja maanviljelyyn liittyviä kiinteitä muinaisjään-
nöksiä. Jos sopimus koskee pellon ja metsän,
pellon ja tien tai pellon ja vesiuoman välisen
reunavyöhykkeen hoitoa, tällainen alue voi
olla enintään 20 metriä leveä. Peltoalueilla
sijaitsevat metsäsaarekkeet saavat olla enin-
tään hehtaarin kokoisia. Maiseman monipuoli-
listamiseksi tukea ei voida maksaa tavan-
omaisten peltoviljelykasvien viljelystä.

Sopimuksia tehtäessä etusija annetaan
niille kohteille, joilla on ollut voimassa ym-
päristötukipäätöksessä tai vuoden 2000 val-
tioneuvoston asetuksessa tarkoitettu vastaava
erityistukisopimus, niille alueille, jotka ovat
valtakunnallisesti tai alueellisesti arvokkaiksi
todettuja maatalousmaisemia tai niille maata-
lousalueiden luontokohteille, jotka kuuluvat
Natura-verkostoon tai jotka on todettu tär-
keiksi luonnon monimuotoisuuden yleissuun-
nitelmissa.

52 §

*Alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan so-
pimuksen tekemisen edellytykset*

Alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan
sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että
viljelijä sitoutuu kasvattamaan lisäystar-
oituksessa alkuperäisrotua maatilallaan ja käyt-
tämään alkuperäisrodun lisäämisessä vain sa-
maan rotuun kuuluvaa puhdasrotuista eläinai-
nesta. Sopimus voidaan tehdä vain puhdasro-
tuista eläimistä. Sopimus voidaan tehdä
sekä uros- että naaraspuolisista eläimistä.
Niiden on oltava identifioituja ja niiden on
kuuluttava luotettavaan tarkkailu- tai rekiste-
röintijärjestelmään, josta ilmenee eläinten
polveutuminen.

Sopimus voidaan tehdä seuraavista ro-
duista siten, että eri alkuperäisroduista teh-
dään aina erilliset sopimukset:

- 1) itä-, länsi- tai pohjoissuomenkarja;
- 2) suomenlampaat;
- 3) kainuunharmaaslampaat tai ahvenan-
maanlampaat;
- 4) suomenvuohet;
- 5) suomenhevoseet; tai
- 6) maatiaiskanat.

Sopimukseen hyväksyttävien kanojen on
oltava sopimuskauden alkaessa vähintään

puolen vuoden ikäisiä. Nautojen, lampaiden
ja vuohien on oltava vähintään yhden vuoden
ikäisiä sopimuskauden alkaessa. Sopimuk-
seen hyväksyttävän suomenhevosen on ol-
tava sopimuskauden alkaessa suomenhevo-
sen rekisteriin merkitty siitostamma, joka on
sopimuksen hakuvuotta edeltävänä vuonna
varsonut, astutettu tai keinosiemennetty, tai
kantakirjattu ori. Eläimet muutetaan eläinyk-
siköiksi seuraavan taulukon kertoimien mu-
kaisesti:

Eläinlaji	Eläinyksik- köä (ey)
Sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet, hevonseläimet	1,0
Vähintään 1-vuotiaat ja enintään 2 vuoden ikäiset nautaeläimet	0,6
Lampaat ja vuohet (yli 1 v)	0,15

Sopimus voidaan tehdä hakijan tai hänen
perheenjäsenensä omistamista tai hallinnassa
olevista alkuperäisrodun eläimistä.

53 §

*Alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan so-
pimuksen yleiset ehdot*

Viljelijän on sitouduttava pitämään maati-
lallaan vähintään sopimuksessa määritetty
eläinmäärä koko sopimuskauden. Sopimuk-
seen sisältyvien eläinten on kuuluttava koko
sopimuskauden 52 §:n 1 momentissa tarkoi-
tettuun tarkkailu- tai rekisteröintijärjestel-
mään. Sopimukseen sisältyvät eläimet voivat
olla myös toisen hallinnassa olevalla alalla,
kun ne ovat laidunkäytössä taikka lyhytaikai-
sesti astutuksessa tai kilpailussa ja viljelijä
voi tarvittaessa osoittaa nautojen, lampaiden
ja vuohien pitopaikan sekä hevosten olinpai-
kan. Sopimukseen sisältyviä eläimiä on sopi-
muskaudella käytettävä siitokseen sekä ka-
noja poikasten tuottamiseen.

Viljelijän on toimitettava ennen sopimus-
kauden päättymistä TE-keskukselle selvitys
siitä, että sopimukseen sisältyviä eläimiä on
käytetty kyseisen rodun lisäämiseen. Jos
eläin kuolee tai se poistetaan sopimuskauden
aikana, se on korvattava viivytyksettä toisella

tukiehdot täyttävällä eläimellä. Eläin on korvattava myös, jos se ei pysty tuottamaan jälkeläisiä. Sopimukseen sisältyvien eläinten lukumäärä voi vähentyä sopimuskauden aikana vain toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun syyn tai tuotannollisesti kohtuuttomaksi katsottavan syyn vuoksi tällöin ei kuitenkaan viimeksi mainitussa tilanteessa säädettyä vähimmäiseläinmäärää pienemmäksi.

Sopimusta voidaan viljelijän hakemuksen perusteella tarkistaa eläinmäärän osalta sopimusvuoden alusta lukien, jona ajankohtana sopimukseen lisättävien eläinten on täytettävä sopimukseen sisällytettävälle eläimelle säädetty edellytykset.

54 §

Alkuperäiskasvien viljely

Alkuperäiskasvien viljelyä koskevan sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että viljelijä sitoutuu tutkittujen, rekisteröityjen palkoviljojen, viljojen ja nurmikasvien maataislajikkeiden ja uhanalaisten vanhojen kauppalajikkeiden ja niiden muuntuneiden kantojen ylläpitoviljelyyn. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että lajike on rekisteröity ja viljelijä on tehnyt ylläpitosopimuksen Elin-tarviketurvallisuusviraston kanssa. Sopimus ylläpidosta tehdään lajikkeen alkuperäiselle viljelyalueelle. Sopimus tehdään ja erityistukea maksetaan yhden peltohehtaarin alalle tietyn lajikkeen ylläpitoviljelystä.

Viljelijällä saa yhden hehtaarin sopimusalan lisäksi olla saman lajikkeen markkinointikelpoisen siemenen tuotantoa sopimustilalla vuosittain enintään 15 hehtaaria. Muuhun käyttöön viljeltävää alaa ei rajoiteta.

55 §

Rajoitukset sopimuksia tehtäessä

Viljelijä ei voi tehdä 43 §:ssä tarkoitettua sopimusta säätösaloituksesta, säätökastelusta tai kuivatusvesien kierrätyksestä, jos sopimukseen haetulla alalla on voimassa tai on

ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu vastaava sopimus tai alalla on ollut voimassa ympäristötukipäätöksessä tarkoitettu vastaava säätösaloitusta koskeva sopimus.

Viljelijä, jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu perus- ja lisätoimenpiteitä koskeva sitoumus ja joka on valinnut kyseisen asetuksen 16 §:n 1 momentissa tarkoitettun tuotantoeläinten hyvinvoinnin edistäminen -lisätoimenpiteen, ei voi tehdä 46 §:ssä tarkoitettua sopimusta, jos lisätoimenpiteen voimassaolo jatkuu kyseisen sopimuksen voimassaoloaikana. Viljelijä, jolla on voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu perus- ja lisätoimenpiteitä koskeva sitoumus ja joka on valinnut kyseisen asetuksen 16 §:n 1 momentissa tarkoitettun maatilalan monimuotoisuuskohteet -lisätoimenpiteen, ei voi tehdä 45, 46 ja 51 §:ssä tarkoitettua sopimusta lisätoimenpiteen toteuttamisalueella, jos lisätoimenpidettä koskeva ehto jatkuu kyseisen sopimuksen voimassaoloaikana.

Viljelijä, jolla on 45 tai 46 §:ssä tarkoitettu sopimus tai joka on hakenut kyseistä sopimusta, ei voi tehdä samoista peltoaloista 40—42 ja 51 §:ssä tarkoitettua sopimusta. Viljelijä, jolla on jokin viimeksi luetelluista sopimuksista tai joka on hakenut jotakin näistä sopimuksista, ei voi tehdä samoista peltoaloista 45 ja 46 §:ssä tarkoitettua sopimusta. Viljelijä, jolla on voimassa ympäristötukipäätöksessä tarkoitettu 20-vuotinen sopimus tai vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 22, 23, 27, 29 taikka 30 §:ssä tarkoitettu sopimus, ei voi tehdä samoista peltoaloista 45 ja 46 §:ssä tarkoitettua sopimusta.

56 §

Sopimusten pinta-alojen, eläinyksikköjen ja eläinten vähimmäismäärät

Sopimus voidaan tehdä silloin, kun sopimuksen pinta-ala, 52 §:n 3 momentin vaatimukset täyttävien saman alkuperäisrodun eläinyksikkömäärä tai eläinmäärä on vähintään:

Sopimus	Vähimmäismäärät Pinta-ala (ha)/eläinyksikkö (ey)- tai eläinmäärä (kpl)
Pohjavesialueiden peltoviljely	1,00 (ha)
Valumavesien käsittelymenetelmät	
- säätösalaajitus	1,00 (ha)
- säätökastelu	1,00 (ha)
- kuivatusvesien kierrätys	1,00 (ha)
Luonnonmukainen tuotanto	3,00 (ha)
Luonnonmukainen kotieläintuotanto, peltoala	3,00 (ha)
Luonnonmukainen puutarhaviljely	0,80 (ha)
Lannan käytön tehostaminen	1,1 (ha)
Alkuperäisrotujen kasvattaminen	
- lampaat/vuohet	0,45 (ey)
- naudat	0,6 (ey)
- hevoset	1 (ey)
- maatiaiskanat ja -kukot	20 (kpl)
Alkuperäiskasvien viljely	1,00 (ha)

57 §

Ympäristötukeen sitoutumaton hakija

Toimintalinjan 2 lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua rekisteröidyn yhdistyksen kanssa voidaan tehdä 41 ja 49 §:ssä tarkoitettu sopimus. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sopimukseen sisältyvät toimenpiteet tukevat sen maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetun lain (532/2006) 6 §:ssä tarkoitettua paikallisen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita, jonka soveltamisalueella sopimusalue sijaitsee. Lisäksi edellytyksenä on, että sopimuksen tekeminen on tarkoituksenmukaista suunnitelman kannalta. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä ei ole ympäristötukea koskevan sitoumuksen voimassaolo.

Ennen 1 momentissa tarkoitettua sopimuksen tekemistä TE-keskuksen on pyydettävä toimintalinjan 2 lain 3 §:ssä tarkoitettua paikallisen toimintaryhmän lausunto sopimuksen tekemisestä.

7 luku

Tukien maksaminen

58 §

Luonnonhaittakorvausten ja ympäristötuen maksamisen yleiset edellytykset

Luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea voidaan maksaa kyseiseen tukeen sitoutuneelle viljelijälle tukikelpoiseksi hyväksytyistä peltoaloista, jotka on ilmoitettu vuosittain pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ja jotka ovat viljelijän hallinnassa kyseisenä vuonna viimeistään 15 päivänä kesäkuuta. Ympäristötukea ei makseta 29 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettulla tavalla sitoutuneelle viljelijälle.

Luonnonhaittakorvausten ja ympäristötuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevalta peltoalalta on sato korjattu tai peltoala on hoidettu 59—61 §:ssä säädetyllä tavalla. Peltoalan viljelyn ja hoidon on täytet-

tävä suorien tukien täydentäviin ehtoihin liit-
tyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vä-
himmäisvaatimuksista annetussa maa- ja
metsätalousministeriön asetuksessa
(183/2006) säädetty vaatimukset.

Luonnonhaittakorvauksia ja ympäristö-
tukea voidaan maksaa pelto- ja puutarhakas-
vien viljelyksessä olevasta peltoalasta. Vilje-
lyksessä olevaksi peltoalaksi katsotaan myös
peltoala, jolla kasvit eivät ensimmäisenä vil-
jelyvuonna tuota satoa, mutta muodostavat
maanpäällisen kasvuston.

Mansikoita, mesimarjoja ja jalomaaraimia
viljeltäessä edellytetään, että hehtaarilla on
vähintään 15 000 kasvia. Jos mainittuja kas-
veja viljellään siten, että maanpinnan kat-
teena ei käytetä muoviva ja syntyvien rön-
sytaimien annetaan juurtua emotaimien vie-
reen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvu-
kautena olla pienempi kuin edellä säädetty,
mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia hehta-
aarilla. Viljeltäessä herukoita ja karviaisia
edellytetään 2 200 ja vadelmia 2 800, marja-
tuomipihlajia ja tyrniä 800, pensasmustikoita
2 250 sekä hedelmäpuita 400 kasvia hehta-
arilla.

Vuosittainen tukeen oikeuttava pinta-ala
todetaan pinta-alatukea koskevassa hakemuk-
sessa annettavien tietojen sekä TE-keskuksen
valvomien tilojen osalta valvontatietojen pe-
rusteella. Luonnonhaittakorvauksia ja ympä-
ristötukea voidaan maksaa vähintään 0,05
hehtaarin kokoisista kasvulohkoista.

Viljelijä voi vuosittaisessa tukihakemuk-
sessa ilmoittaa, että jonkin pellon osalta tuen
maksua ei haeta, jos toimintalinjan 2 lain
6 §:n 1 momentissa tarkoitettu pinta-alavaati-
mus silti täyttyy.

59 §

Hoidetut peltoalat

Hoidettuja peltoaloja, joista luonnonhaitta-
korvauksia ja ympäristötukea voidaan mak-
saa, ovat viherlannoitusalat, hunajantuotan-
toon käytettävät alat, satovahinko- ja talvitu-
hoalat, suojakaistat, pientareet sekä viljely-
tekniset päistealat. Luonnonhaittakorvauksia
voidaan lisäksi maksaa 60 §:ssä tarkoitetuista
peltoaloista ja ympäristötukea 61 §:ssä tar-
koitetuista peltoaloista.

Viherlannoitusalan voidaan ilmoittaa vi-
herlannoitusta varten perustettava tai edel-
lisenä vuonna suojaviljaan perustettu nurmi-
lohko, jonka satoa käytetään osana viljely-
kiertoa siten, että sato jätetään kyseisenä
vuonna korjaamatta ja hyödynnetään viljely-
kasvin lannoitteena seuraavana kasvukau-
tena. Kyseisenä vuonna sadon voi myös kor-
jata lohkolta. Viljelijän on pyydettyä osoi-
tettava viherlannoitusnurmeksi ilmoitetun
lohkon viljelykierto. Viherlannoitusnurmien
perustamiseen käytetyn siemenen painosta on
vähintään 20 prosenttia oltava typensitojakas-
vin siemeniä. Viherlannoitusnurmeksi vuosit-
taisella tukihakemuksella ilmoitettavien kas-
vulohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu ala
voi olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisten
lohkojen pinta-alojen summasta. Saman alan
voi ilmoittaa tukihakemuksessa viherlannoit-
usnurmeksi korkeintaan kahtena peräkkäi-
senä vuonna.

Hunajantuotantoon käytettävien, siihen so-
veltuvien kasvien aloista, kuten hunajakukka
tai puna-apila, voidaan maksaa luonnonhait-
takorvauksia ja ympäristötukea. Viljelijän on
pyydettyä osoitettava, että hän käyttää pel-
toalaa maatilalla harjoittamaansa hunajantu-
otantoon.

Jos peltoalalta on jäänyt sato korjaamatta
satovahingon tai vastaavan synn vuoksi,
luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea
voidaan maksaa edellyttäen, että viljellyn
peltoalan hoito täyttää 58 §:n 2 momentissa
tarkoitetuissa täydentävissä ehdoissa asetetut
vaatimukset. Satovahingosta on tehtävä kir-
jallinen ilmoitus välittömästi vahingon il-
maannuttua maatilalla sijaintikunnan maaseu-
tuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoituksessa on
yksilöitävä satovahinko tai vastaava syy.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistu-
hoja, luonnonhaittakorvauksia ja ympäristö-
tukea voidaan maksaa edellyttäen, että viljel-
lyn peltoalan hoito täyttää 58 §:n 2 momen-
tissa tarkoitetuissa täydentävissä ehdoissa
asetetut vaatimukset ja että pääosalla lohkon
pinta-alasta on korjuu- ja markkinakelpoisen
sadon tuottava kasvusto. Jollei pääosalla loh-
koa ole mahdollista talvehtimistuhujen
vuoksi tuottaa korjuu- ja markkinakelpoista
satoa, lohkoista ei voida maksaa tukea, ellei
talvehtimistuhon- aluetta kylvetä keväällä uu-
delleen.

Ympäristötuen ehtojen mukaisen pientareen ja suojakaistan ala voidaan laskea mukaan viljelyalaan. Jos suojakaista on yli kolme metriä leveä ja keskimäärin enintään 10 metriä leveä, se on erotettava omaksi kasvulohkokseen. Omaksi kasvulohkokseen erotetusta suojakaistasta voidaan maksaa luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea.

Viljelyksellisistä syistä päisteessä voi olla enintään kolmen metrin levyinen kylvämätön alue, joka lasketaan mukaan viljelyalaan. Jos viljelyksellisistä syistä perustettu päistealue on leveämpi kuin kolme metriä, se on erotettava omaksi kasvulohkokseen. Jos päistealueella on nurmikasvusto, joka on erotettu omaksi kasvulohkokseen ja joka niitetään tai pidetään hoidettuna esimerkiksi laiduntamalla, siitä voidaan maksaa luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea.

60 §

Luonnonhaittakorvaukset ja hoidetut peltoalat

Luonnonhaittakorvauksia voidaan maksaa tilatukiasetuksessa säädetyllä tavalla määräytyneestä ja säännösten mukaisesti hoidetusta velvoitekesannosta. Luonnonhaittakorvauksia voidaan maksaa myös sellaisesta hoidetusta viljelemättömästä peltoalasta, josta maksetaan tilatukiasetuksen mukaista tilatukea ja jota on hoidettu täydentävien ehtojen mukaisesti. Pinta-alaltaan edellä mainituilla tavoilla yhteensä ilmoitettu peltoala tai, jos maatilalla ei ole velvoitekesantoa, hoidettu viljelemätön peltoala voi olla enintään 50 prosenttia koko maatilalan luonnonhaittakorvauksessa vuosittain tukikelpoisesta alasta. Tämä ala ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin ala, joka on pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä tai hoidettuna 59 §:ssä tai tämän pykälän 2 tai 3 momentissa säädetyllä tavalla. Kaikesta velvoitekesannosta, joka on luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoista, voidaan kuitenkin aina maksaa luonnonhaittakorvauksia.

Luonnonhaittakorvauksia voidaan maksaa peltoalasta, joka on vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 16 §:ssä tarkoitettu maatalan monimuotoisuuskohteita koskeva lisätoimenpidekohde. Tässä tarkoitettuja monimuotoisuuspeltoja, joiden sato käytetään riistan ruo-

kintaan tai joiden satoa ei korjata, voi kuitenkin olla enintään viisi prosenttia ensimmäisenä ympäristötuen sitoumusvuonna tukikelpoiseksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alasta, jotta niistä voidaan maksaa luonnonhaittakorvaus. Tämä rajoitus ei koske velvoitekesantona ilmoitettua alaa.

Luonnonhaittakorvauksia voidaan maksaa suojavajöhykenurmina ilmoitetuista peltoaloista silloin, kun kyseessä on vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 22 §:ssä tai tämän asetuksen 40 §:ssä tarkoitettu viisi- tai kymmenvuotinen sopimus ja sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan. Luonnonhaittakorvauksia voidaan maksaa peltoalasta, jota koskee vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 29 tai 30 §:ssä tai tämän asetuksen 51 §:ssä tarkoitettu sopimus silloin, kun sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan.

61 §

Ympäristötuki ja hoidetut peltoalat

Kasvipeitteisen kesannon tukea maksetaan niistä kasvulohkoista, jotka on ilmoitettu velvoitekesantona tilatukiasetuksessa säädetyn mukaisesti ja jotka täyttävät kasvipeitteiselle kesannolle säädetty ympäristötuen edellytykset.

Ympäristötukea voidaan maksaa peltoalasta, jota koskee vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 29 tai 30 §:ssä tai tämän asetuksen 51 §:ssä tarkoitettu sopimus silloin, kun sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan.

62 §

Peltoalat, joista luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea ei makseta

Luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea ei makseta kasvimaasta, kasvihuonealoista, tilapäisesti viljelemättömästä peltoalasta eikä viljelemättömästä peltoalasta. Luonnonhaittakorvauksia voidaan kuitenkin maksaa, jos kyseessä on 60 §:n 1 momentissa tarkoitettu hoidettu viljelemätön peltoala. Luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea

ei makseta ympäristötukipäätöksessä tarkoitettua 20-vuotisesta sopimusosalasta.

Luonnonhaittakorvauksia ja ympäristötukea ei makseta peltoalasta, jota koskee vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 23 §:ssä tai tämän asetuksen 41 §:ssä tarkoitettu sopimus. Ympäristötukea ei makseta vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 22 §:ssä tai tämän asetuksen 40 §:ssä tarkoitettua sopimusosalasta.

Metsäpuuiden taimiaineiston tuottamisesta, puuvartisten energiakasvien alasta, joulupuiden kasvatuksesta ja muun hampun kuin EU:n kokonaan rahoittamaan tilatukeen oikeuttavan hampun alasta ei makseta luonnonhaittakorvauksia eikä ympäristötukea. Tukikelpoisista hampulajikkeista säädetään tilatukiasetuksen 52 artiklassa ja yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 796/2004 33 artiklan 4 kohdassa sekä liitteessä II.

63 §

Erityistukien maksamisen yleiset edellytykset

Erityistukea voidaan maksaa kasvulohkosta silloin, kun sen pinta-ala on vähintään 0,05 hehtaaria. Erityistukea voidaan maksaa sopimukseen sisältyvästä tukikelpoisesta kasvulohkosta, jolle on sopimuksittain ilmoitettu kasvi liitteen 3 mukaisesti.

Toimintalinjan 2 lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhdistyksen on haettava erityistuen maksua mainitun lain 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

Erityistuki voidaan maksaa sopimuskauden aikana kerran jokaiselta sopimusvuodelta ja enintään niin monta kertaa kuin on sopimusvuosien lukumäärä.

Pinta-alatukea koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen, sopimuksen maksua haettaessa mahdollisesti edellytettävässä ilmoituksessa annettavien tietojen sekä TE-keskuksen valvomien tilojen osalta valvonta-

tietojen perusteella todetaan vuosittainen erityistukeen oikeutettu pinta-ala. Erityistuki voidaan maksaa vuosittain aikaisintaan 31 päivänä elokuuta sen jälkeen, kun maatalon mahdollinen valvonta on saatettu päätökseen ja sopimuksen ehtoja on noudatettu.

Jos viljelijä on pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ottanut uuden digitoidun pinta-alan käyttöönsä, viljelijän katsotaan samalla hyväksyneen uuden pinta-alan käyttämisen myös sopimuksen mukaisen erityistuen maksatuksessa. TE-keskus voi maksaa kyseisen vuoden erityistuen hyväksytyyn digitoidun pinta-alan perusteella ottaen kuitenkin huomioon 23 §:ssä säädetyn. TE-keskuksen on tällöin vahvistettava ja toimitettava viljelijälle erityistuen maksatuksen yhteydessä sopimus digitoinnin johdosta korjattuna.

Jos sopimuskausi alkaa 1 päivänä loka-kuuta, erityistuki maksetaan ensimmäisen kerran aikaisintaan seuraavan vuoden syyskuussa.

64 §

Lannan käytön tehostamista koskevan erityistuen maksaminen

Jos lantaa levitetään vain sopimukseen kuuluvan peruslohkon jollekin osalle ja kyseiselle alalle haetaan erityistuen maksatusta, on kyseisestä peruslohkon osasta muodostettava oma kasvulohkonsa, jotta erityistuki voidaan maksaa.

Erityistuki maksetaan niistä peltohehtaareista, joille lantaa on otettu vastaan. Erityistuki voidaan maksaa ensimmäisenä sopimusvuotena sellaisesta peltolohkosta, jolle lantaa on levitetty aikaisintaan 1 päivänä touku-kuuta. Jos maatilalla on ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 26 §:ssä tarkoitettu sopimus ja tehdään tämän asetuksen 48 §:ssä tarkoitettu 1 päivänä toukokuuta alkava sopimus, joka korvaa kyseisen aieman sopimuksen, erityistuki voidaan maksaa myös sellaisesta peltolohkosta, jolle on levitetty lantaa sanottuna kalenterivuonna ennen sopimuskauden alkamista.

Jos 48 §:ssä tarkoitettun sopimuksen sopimuskausi alkaa 1 päivänä lokakuuta, tukea maksetaan ensimmäisen kerran seuraavana vuonna levitetystä lannasta.

Jos maatilalla on tehty 48 §:n 5 momentissa tarkoitettu lohkojen vaihtaminen, erityistuki maksetaan uuden sopimusalan mukaisena.

65 §

Luonnonmukaista tuotantoa ja kotieläintuotantoa koskevan erityistuen maksaminen

Erityistuen vuosittainen maksatus tehdään riippumatta siitä, milloin maatilalla tehdään 44 §:ssä tarkoitettu luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän mukainen tuotantotarkastus.

Jos maatilalla on tehty 47 §:n 2 momentissa tarkoitettu lohkojen vaihtaminen, erityistuki maksetaan uuden sopimusalan mukaisena.

Edellä 46 §:ssä tarkoitetun sopimuksen tehneelle viljelijälle maksetaan vuosittain 71 §:n mukaisesti erityistukea peltohehtaarilta luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta 45 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen sisältyvältä peltohehtaarilta maksettavan erityistuen lisäksi, jos maatilalla on vähintään 0,5 eläinyksikköä luonnonmukaisesti tuotettuja, luonnonmukaisen tuotannon erityistukeen oikeuttavia eläimiä sopimukseen sisältyvää peltohehtaaria kohden. Viljelijälle, jonka maatilalla on vähemmän kuin 0,5 eläinyksikköä luonnonmukaisesti tuotettuja, luonnonmukaisen tuotannon erityistukeen oikeuttavia eläimiä sopimukseen sisältyvää peltohehtaaria kohden, luonnonmukaisen kotieläintuotannon erityistuki maksetaan maatilan niiltä sopimukseen sisältyviltä peltohehtaareilta, jotka saadaan, kun maatilan luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa oleva eläinyksikkömäärä kerrotaan kahdella.

66 §

Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevan erityistuen maksaminen

Muiden eläinten kuin nautojen perusteella maksettavan erityistuen maksamisen perusteena oleva eläinyksikkömäärä on sopimuksen hakuvuonna ilmoituspäivien toukokuun 1 päivän ja elokuun 1 päivän eläinyksikkömäärien keskiarvo. Seuraavina vuosina

eläinyksikkömäärä on marraskuun 1 päivän, helmikuun 1 päivän, toukokuun 1 päivän ja elokuun 1 päivän eläinyksikkömäärien keskiarvo.

Nautojen määrä lasketaan nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1760/2000 tarkoitetun nautarekisterin tietojen perusteella. Eläinyksikkömäärä on nautojen osalta sopimuksen hakuvuonna toukokuun 1 päivän ja elokuun 1 päivän, nämä päivät mukaan lukien, eläinyksikkömäärien keskiarvo. Seuraavina vuosina eläinyksikkömäärä on elokuun 2 päivän ja elokuun 1 päivän välisten päivien, nämä päivät mukaan lukien, eläinyksikkömäärien keskiarvo.

Viljelijän esittämän selvityksen perusteella keskiarvoa laskettaessa voidaan jättää ottamatta huomioon tiettyjen kotieläintuotantomuotojen edellyttämä taikka kotieläinrakenuksen peruskorjauksesta tai laajennuksesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta taikka ylivoimaisesta esteestä aiheutuva lyhytaikaisen tuotantotauon aikainen lukuarvo.

Jos viljelijällä on useampi kuin yksi luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskeva sopimus ja hän toimittaa vain yhden eläinmääräilmoituksen, hänen ilmoittamansa eläinyksikkömäärä sekä nautarekisteristä saatu nautojen määrä on jaettava kullekin sopimukselle sopimuspinta-alojen suhteessa ottaen huomioon, mitä toimintalinjan 2 lain 6 §:n 3 momentissa säädetään eläinten vähimmäismäärästä.

67 §

Alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan erityistuen maksaminen

TE-keskukseen kirjallisesti ilmoitettavien eläinten osalta erityistuki voidaan maksaa edellyttäen, että ilmoitettujen eläinten eläintunnukset ovat samat kuin sopimuksessa vahvistetut sopimukseen sisältyvien eläinten eläintunnukset.

8 luku	- kotieläintilat	107
Tukien yksikkökohtaiset euromäärät ja enimmäismäärät	Kasvipeitteinen kesanto	39
68 §	Puutarhakasvit	
	- ryhmä 1	450
	- ryhmä 2	438
	- eräät siemenmaustekasvit	181

Luonnonhaittakorvausten tukimäärät

Luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen tehneelle viljelijälle maksetaan vuosittain luonnonhaittakorvausta tukikelpoiseksi ilmoitetulta ja sellaiseksi hyväksytyltä peltohehtaarilta A—C4-tukialueilla A-alueella 150 euroa, B—C1-alueella 200 euroa ja C2—C4-alueella 210 euroa.

69 §

Perustoimenpiteiden tukimäärät

Perustoimenpiteiden tukea maksetaan vuosittain ympäristötukea koskevan sitoumuksen tehneelle viljelijälle tukikelpoista peltohehtaaria kohden:

	Euroa
Peltokasvit	
- kasvinviljelytilat	93

Vähennetty lannoitus	10	10
Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla	23	23
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus	11	11
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	30	—
Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys	45	—
Viljelyn monipuolistaminen	24	—
Laajaperäinen nurmituotanto	55	—
Lannan levitys kasvukaudella	27	27
Ravinnetaseet	18	18
Peltojen kasvukunnon parantaminen	19	19
Kerääjäkasvien viljely	13	—

Puutarhatilan lisätoimenpiteet

Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla	90	90
Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla	256	256
Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö	144	144

Kasvipeitteisen kesannon alasta ei makseta muuta ympäristötuen perustoimenpiteiden tukea kuin kasvipeitteisen kesannon tukea. Niistä velvoitekesannoista, jotka ovat ympäristötuen ehdot täyttäviä monivuotisia viherkesantoja, riistakesantoja tai maisemakesantoja, maksetaan kasvipeitteisen kesannon tukea. Niistä velvoitekesannoista, joiden on täydentävien ehtojen mukaan oltava kasvipeitteisiä taikka jotka ovat muokattuja tai muokkaamattomia avokesantoja, sänkikesantoja tai yksivuotisia viherkesantoja, ei makseta tukea.

70 §

Lisätoimenpiteiden tukimäärät

Lisätoimenpiteiden tukea maksetaan ympäristötukea koskevan sitoumuksen tehneelle viljelijälle ja kyseisen lisätoimenpiteen valinnelle tukikelpoista peltohehtaaria kohden:

	Euroa/ A- ja B-tukialue	Euroa/ C-tukialue
Vähennetty lannoitus	10	10
Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla	23	23
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus	11	11
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	30	—
Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys	45	—
Viljelyn monipuolistaminen	24	—
Laajaperäinen nurmituotanto	55	—
Lannan levitys kasvukaudella	27	27
Ravinnetaseet	18	18
Peltojen kasvukunnon parantaminen	19	19
Kerääjäkasvien viljely	13	—

Lisätoimenpiteen tukea maksetaan niistä tukikelpoisista peltoaloista, joista maksetaan perustoimenpiteen tukea. Niistä peltoaloista, joista maksetaan kasvipeitteisen kesannon tukea, ei lisätoimenpiteen tukea kuitenkaan makseta. Lisätoimenpiteen tuki maksetaan pelto-alan sijainnin perusteella. Edellä 32 §:n 1, 2, 7 ja 9 kohdassa tarkoitetun lisätoimenpiteen tukea ei makseta liitteen 1 mukaisista puutarhakasvialoista.

Edellä 32 §:n 12 kohdassa tarkoitetun lisätoimenpiteen tukea maksetaan liitteen 1 puutarhakasvien ryhmän 1 kasvialoista ja 13 kohdassa tarkoitetun lisätoimenpiteen tukea

ryhmän 2 kasvialoista. Edellä 32 §:n 14 kohdassa tarkoitetun lisätoimenpiteen tukea maksetaan kaikista liitteen 1 puutarhakasviryhmiin kasvialoista.

71 §

Erityistukien tukimäärät

Sopimuksen tehneelle viljelijälle tai muulle tuen saajalle maksetaan vuosittain erityistukea sopimukseen sisältyvää peltohehtaaria, muun alueen hehtaaria, eläinyksikköä tai kanoista maatilaa kohti enintään:

Sopimus	Euroa
Suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito	enintään 450/ha A- ja B-tuki- alueella enintään 350/ha C-tukialueella
Monivaikutteisen kosteikon hoito	enintään 450/ha
Pohjavesialueiden peltoviljely	enintään 156/ha
Valumavesien käsittelymenetelmät	
- säätösalaajitus	enintään 54/ha
- säätökastelu	enintään 108/ha
- kuivatusvesien kierrätys	enintään 140/ha
Luonnonmukainen tuotanto	141/ha
Luonnonmukainen kotieläintuotanto	126/ha
Lannan käytön tehostaminen	99/ha
Perinnebiotooppien hoito	enintään 450/ha
- arvokkaat pienialaiset kohteet 5—30 aaria	135/kohde
Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen	enintään 450/ha
Alkuperäisrotujen kasvattaminen	
- suomenlammas, ahvenanmaanlammas ja kainuunharmaa	270/ey
- itäsuomen- ja pohjoissuomenkarja	500/ey
- länsisuomenkarja	270/ey
- suomenhevonen	270/ey
- suomenvuohi	270/ey
- maatiaiskanat ja -kukot	
- 20—39 kanaa ja kukkoa	100/maatila
- 40—59 kanaa ja kukkoa	150/maatila
- vähintään 60 kanaa ja kukkoa	250/maatila
Alkuperäiskasvien viljely	450/ha

9 luku

Erinäiset säännökset

72 §

Sallittu sitoumuksesta ja sopimuksesta luopuminen

Viljelijä voi luopua eläkkeelle jäädessään sitoumuksesta ja sopimuksesta ylivoimaisena esteenä, silloin kun kyseessä on siirtyminen täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle, osa-aika-eläkkeelle tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle.

Jos viljelijän sitoumus tai viisivuotinen sopimus on ollut voimassa vähintään kolme vuotta ja kymmenvuotinen sopimus vähintään kuusi vuotta, viljelijä voi luopua sitoumuksesta ja sopimuksesta myydessään koko maatilaa tai lopettaessaan muutoin kokonaan maatalouden harjoittamisen.

Jos sitoumuksen antanut viljelijä myy tai vuokraa koko maatilansa sitoumuskauden aikana sellaiselle viljelijälle tai sellaisille viljelijöille, jotka ovat antaneet hallinnansiirtohetkellä voimassa olevan vastaavan sitoumuksen, viljelijä voi luopua sitoumuksesta.

Jos viljelijä on toteuttanut 1 päivänä toukuuta alkavan sopimuksen sopimusehtojen mukaisia toimenpiteitä ensimmäisenä sopimusvuotena alkavan kasvukauden alusta ja viljelijä luopuu sopimuksesta sopimuskauden viimeisen kasvukauden alusta lukien, tapaus katsotaan sallituksi sopimuksesta luopumiseksi, koska sopimuksen mukaisia toimenpiteitä on näissä tapauksissa toteutettu viiden vuoden ajan.

Sitoumuksen antanut viljelijä voi jättää 1—3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kotitarveviljelyä varten 0,5 hehtaaria pienemmän peltoalan. Sama koskee tilannetta, jossa viljelijä luopuu toimintalinjan 2 lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä sitoumuksesta tai sopimuksesta.

73 §

Tuen epääminen tietyissä tapauksissa

Jos vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettu sitoumus on peruttu, taikka

mainitussa asetuksessa tarkoitettusta sopimuksesta on luovuttu tai se on purettu, viljelijän antamaa tämän asetuksen mukaista uutta sitoumusta ei voida hyväksyä eikä viljelijän kanssa voida tehdä uutta sopimusta, jos mainitun asetuksen mukainen sitoumuksesta tai sopimuksesta luopuminen tukijärjestelmän ulkopuolelle sulkemisen kautta on vielä voimassa.

Jos viljelijällä on ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 25 tai 25 a §:ssä tarkoitettu sopimus tai tämän asetuksen 45 tai 46 §:ssä tarkoitettu sopimus ja hän alkaa sopimuksen päättymisen jälkeen viljellä maatilansa muutoin kuin luonnonmukaisesti, hänen kanssaan voidaan tehdä 45 tai 46 §:ssä tarkoitettu sopimus alkavaksi aikaisintaan kahden vuoden kuluttua sen kasvukauden alusta, jona maatilaa on alettu viljellä muutoin kuin luonnonmukaisesti.

74 §

Valvonta

Luonnonhaittakorvauksien, ympäristötuen ja sopimusten valvonnasta säädetään erikseen.

75 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 11 päivänä huhtikuuta 2007.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tässä asetuksessa tarkoitettuja luonnonhaittakorvauksia ja maatalouden ympäristötukia voidaan hyväksyä ja maksaa sen jälkeen, kun Euroopan yhteisöjen komissio on hyväksynyt Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman vuosille 2007—2013 ja siihen sisältyvät tämän asetuksen mukaiset toimenpiteet EY:n maaseutuasetuksen mukaisesti.

76 §

Siirtymäsäännökset

Tukikelpoisuuden vaihtamista koskevaa 6 §:ää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta

2008 alkaen. Vuonna 2007 sitoutunut viljelijä voi hakea peltoalan tukikelpoisuuden vaihtamista vuoden 2008 pinta-alatukea koskevalla hakemuksella. Vuonna 2008 tai sen jälkeen sitoutuva viljelijä voi hakea edellä mainittua tukikelpoisuuden vaihtamista tukijärjestelmään sitoutumisen yhteydessä.

Jos maatilalla on vuonna 2006 ollut voimassa vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukainen ympäristötukea koskeva sitoumus, kasvulohkojen lannoitus vuonna 2007 voidaan suunnitella ja toteuttaa vuonna 2006 voimassa olleen ympäristötukea koskevan sitoumuksen lannoitusehtojen mukaisesti. Ohjelmakauden 2007—2013 ympäristötuen lannoitukseen liittyviä ehtoja on noudatettava vuonna 2007 syysviljoja kylvetäessä tai perustettaessa nurmia tai istutettaessa puutarhakasveja 1 päivän elokuuta 2007 jälkeen.

Jos fosforilannoituksessa on käytetty ennen tässä asetuksessa tarkoitettua ympäristö-

tukea koskevan sitoumuksen antamista fosforintasausta ja lohkon tasausjakso kyseistä sitoumusta annettaessa on kesken, on vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukaisen sitoumuksen sitoumuskaudelta siirtyvät fosforilannoituksen ylitykset otettava lannoituksessa huomioon. Myös fosforilannoituksen alitukset voidaan viljelijän niin halutessa ottaa huomioon.

Jos enintään neljän vuoden pituinen fosforintasausta on lohkolla kesken tämän asetuksen mukaista ympäristötukea koskevaa sitoumusta annettaessa, lohkolla voidaan aloittaa uusi fosforintasausta vasta edellisen fosforintasaustuksen loputtua.

Vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen 15 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojelukoulutus voidaan korvata vähimmäisvaatimuksena olevalla tämän asetuksen 28 §:ssä tarkoitettulla kasvinsuojeluasioiden koulutuksella 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2007

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

Hallitussihteeri *Maija Kaukonen*

Maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteiden puutarhakasvir ryhmät

Puutarhakasvien ryhmä 1

Puutarhakasvien ryhmään 1 luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan koristekasveja, vihanneksia, siemenmausteita, mauste- ja lääkekasveja. Koristekasveilla tarkoitetaan tässä yksi- ja monivuotisia avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyjä koristekasveja. Vihanneksiin luetaan myös muun muassa tilli, persilja ja piparjuuri sekä monivuotiset vihannekset kuten maaartisokka, raparperi ja parsat. Mauste- tai lääkekasveihin voidaan lukea muun muassa basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomillasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatkerokki, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, korianteri, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, mintut, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen, ei kuitenkaan kuitunokkonen, punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siankärsämä, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki, yrtti-iiso ja lääkepaju. Lääkepajun viljelystä edellytetään sopimusta lääketehaan kanssa.

Puutarhakasvien ryhmä 2

Puutarhakasvien ryhmään 2 luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan marja- ja hedelmäkasveja sekä taimitarhakasveja. Hedelmä- ja marjakasveihin luetaan muun muassa omena, luumu, kriikuna, kirsikka, päärynä, makea pihlajanmarja, mansikka, mustaherukka, punaherukka, valkoherukka, viherherukka, karviainen, vadelma, mesivadelma, mustavattukka, mesimarja ja jalomaarain, tyrni, pensasmustikka, marja-aronia, ruusu ruusunmarjojen tuotantoon, ruusukvitteni, tuomipihlaja, puolukka, karpalo ja lakka. Taimitarhakasveilla tarkoitetaan monivuotisten koristekasvien eli perennoiden, pensaiden ja puiden sekä marja- ja hedelmäkasvien taimituotantoa, johon luetaan myös katu- tai puistopuuviljelykset. Taimitarhakasveihin luetaan myös pellolla kasvatettavat monivuotiset puut ja pensaat, joista korjataan ammattimaisesti vuosittain leikkohavuja tai leikkovihreää. Taimitarhaviljelyalaan kuuluu myös pistokkaiden ja astiataimien tuotanto kasvulohkoilla katteiden alla, esimerkiksi kevyissä muovihuoneissa.

Eräät siemenmaustekasvit

Eräiden siemenmaustekasvien ryhmään luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan kuminaa tai sinappia.

Hyväksyttäviä enimmäiskustannuksia sopimuksissa

Suunnitelman laatiminen	alv 0 % 320 €/suunnitelma
- vaativat perinnebiotooppi- ja monimuotoisuuskohteet	420 €/suunnitelma

Alueen koko ja monimuotoisuudesta aiheutuva suunnittelutarve on otettava huomioon suunnittelukustannuksen arvioinnissa.

Hoitopäiväkirjan pitäminen	4—8 h/v	24,6 €/h
----------------------------	---------	----------

Rehun arvo otetaan huomioon kustannuksia vähentävänä hyötynä.

Transaktiokustannus on 20 % hyväksyttävistä kustannuksista ja tulon- sekä tukienmenetyksistä, joista on vähennetty kohteelta saatava hyöty.

Transaktiokustannus = 20 x (kustannukset + tulonmenetykset + tukimenetykset - hyöty): 100

1. Sopimus suojaväyhykkeen perustamisesta ja hoidosta

Perustaminen	129 €/ha/sopimuskausi
- Nurmisiemenkustannus	51 €/ha
- Muokkaus	37 €/ha
- Kylvö	41 €/ha

Hoito	
- Niitto traktorikäyttöisellä niittokoneella	42 €/ha
- Heinän korjuu (pöyhintä, paalaus ja kuljetus)	198 €/ha
- Rikkaruohojen leviämisen estäminen	32 €/ha

Jos suojaväyhyke hoidetaan laiduntamalla, laiduntamiseen liittyvät kustannukset katsotaan kohdasta 7. Perinnebiotoopin hoito.

Kustannuksina voidaan ottaa huomioon myös pensas- tai puuryhmien istuttamisesta ja hoidosta aiheutuvat kustannukset.

Tulonmenetys viljan- ja öljykasvien viljelyssä	
- A- ja B-tukialueet	122 €/ha
- C-tukialue	107 €/ha

Jos suojaväyhyke perustetaan erikoiskasviviljelyssä (esimerkiksi peruna, sokerijuurikas, avoimaan vihannekset, muut puutarhakasvit) olleelle pellolle, voidaan hyväksyä korkeammat tulonmenetykset.

Tulonmenetyksenä voidaan ottaa huomioon myös mahdolliset tukien menetykset.

Rehun arvo, kun rehu korjataan tai aluetta laidunnetaan	70—150 €/ha
---	-------------

2. Sopimus monivaikutteisen kosteikon hoidosta

Rakenteiden kunnon ja kertyneen lietteen määrän valvontakustannukset	65 €/ha
Kosteikon ja sitä ympäröivän suoja-alueen kasvillisuuden niitto - Niitto traktorikäyttöisellä niittokoneella	42 €/ha
Niittojätteen hyöty	0—40 €/ha
Niittojätteen kuljetus	70 €/ha
Lietteen poisto kosteikosta ja ojien suista - Traktorikaivurin tai kevyen maansiirtokoneen työveloitus	203 €/ha
- Maa-aineksen kuormaus, ajo ja levitys	137 €/ha
Kasvillisuuden poisto kosteikon vesialueelta ja pohjalta (kerran 10 vuodessa) - Telakaivurin työveloitus	600 €/ha
- Kasvuston poiskuljetus	98 €/ha
Kustannuksina voidaan lisäksi ottaa huomioon sopimusalueelle istutettujen pensas- tai puuryhmien tai vesikasvien hoitokustannukset.	
Tulonmenetys - A- ja B-tukialueet	122 €/ha
- C-tukialue	107 €/ha

Tulonmenetyksenä voidaan ottaa huomioon myös mahdolliset tukien menetykset.

3. Sopimus pohjavesialueiden peltoviljelystä

Typen käyttömäärä enintään 60 % perustoimenpiteen määrästä (ohranviljelyssä)	54 €/ha
Typen käyttömäärä enintään 60 % perustoimenpiteen määrästä (säilörehunviljelyssä)	96 €/ha
Painotettu tulonmenetys (ohra 60 %, säilörehu 40 %)	71 €/ha
Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisestä aiheutuva tulonmenetys (ohranviljelyssä)	22 €/ha
Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisestä aiheutuva tulonmenetys (säilörehun viljelyssä)	65 €/ha
Painotettu tulonmenetys (ohra 60 %, säilörehu 40 %)	39 €/ha

Jos sopimusalue perustetaan erikoiskasviviljelyssä (esimerkiksi peruna, sokerijuurikas, avoimaan vihannekset, muut puutarhakasvit) olleelle pellolle, voidaan hyväksyä korkeammat tulonmenetykset.

Sopimusalueella sallitaan vain kevennetty syysmuokkaus	20 €/ha
Sopimusalue pidetään kasvipeitteisenä talvikauden ajan	20 €/ha

4. Sopimus sääätosalaojituksesta

Suunnittelu	20 €/ha
Säätökaivon hoito 10 h vuodessa ja pohjavesiputken säädön hoito	99 €/ha
Hoitopäiväkirjan pitäminen	9 €/ha
Sadonlisäyksenä saatu hyöty (5 %:n sadonlisä)	
- Rehuohran viljelyssä	21 €/ha
- Perunan viljelyssä	170 €/ha
- Keskimääräinen hyöty (ohraa 3 vuotta, perunaa 2 vuotta)	81 €/ha

5. Sopimus sääätökastelusta

Suunnittelu	20 €/ha
Pumppaus	50 €/ha
Hoitopäiväkirjan pitäminen	11 €/ha
Säädön seuranta- ja hoito	99 €/ha
Kastelun seuranta ja hoito	74 €/ha
Sadonlisäyksenä saatu hyöty (10 %:n sadonlisä)	
- Rehuohran viljelyssä	41 €/ha
- Perunan viljelyssä	341 €/ha
- Keskimääräinen hyöty (ohraa 3 vuotta, perunaa 2 vuotta)	161 €/ha

6. Sopimus kuivatusvesien kierrätyksestä

Suunnittelu	20 €/ha
Pumppaus	50 €/ha
Sadonlisäyksenä saatu hyöty (10 %:n sadonlisä)	
- Rehuohran viljelyssä	41 €/ha
- Perunan viljelyssä	341 €/ha
- Keskimääräinen hyöty (ohraa 3 vuotta, perunaa 2 vuotta)	161 €/ha
Säädön seuranta ja hoito	202 €/ha
Hoitopäiväkirjan pitäminen	8 €/ha

7. Sopimus perinnebiotooppien hoidosta sekä luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämisestä

Traktorityö kuljettajineen	29 €/h
Ihmistyö	14,8 €/h
Kasvuston niitto ja korjuu	
Niitto traktorikäyttöisellä niitokoneella	
- pellot	42 €/ha
- perinnebiotoopit	84 €/ha
Niitto pienniitokoneella	275 €/ha
Niitto raivaussahalla	19,6 €/h

Pienniittokoneen tai raivaussahan kustannus niitossa hyväksytään, mikäli edullisempi menetelmä ei ole kohteella mahdollinen.

Niittojätteen korjuu (paalaus, pöyhintä ja kuljetus) 198 €/ha

Raivaus

Hehtaarikohtaiset kustannukset:

Peruskunnostusraivaus kohteen hoidon aloitusvuonna 421 €/ha

Hoitoraivaus muina vuosina hoitokertaa kohden 98 €/ha

Harvennus-/raivausjätteen korjuu/kasaus 211 €/ha

Harvennus-/raivausjätteen poltto 226 €/ha

Raivaustähteiden kuljetus 130 €/ha

Tuntiperusteiset:

Raivaus (raivaussahalla tehtävä raivaus tai niitto) 19,6 €/h

Harvennus-/raivausjätteen kasaus käsityönä ja poltto 14,8 €/h

Koneellinen kasaus 33,9 €/h

Raivaustähteiden ajo traktoriperävaunulla 32,6 €/h

Raivaus ja raivausjätteen poiskorjuun kustannukset voidaan hyväksyä kustannuksina vain niiltä osin kohdetta, joilta ei saada myyntikelpoista puuta. Raivauksella tarkoitetaan tässä vesakon poistoa.

Aitaaminen

- Naudoille sähköpaimen sisältäen paimenlaitteen (150 €)
kustannuksen 1,5 €/m

- Lampaille lammasverkko 3 €/m

- Riukuaita 17—25 €/m

Riukuaita voidaan hyväksyä vain maisemallisesti tärkeissä kohteissa.

Aidan korjaus 10 % rakentamiskustannuksesta/v

Eläinten kuljetus

Oma auto/traktori ja kuljetusvaunu (työaika 4hx2hlöä, lastaus, purku, kuljetus) 120 €/kerta

Eläinkuljetusauto (lastaus, purku ym. lähtötaksa) 200 €/kerta

Edelliseen lisäksi km-korvaus

– oma auto/traktori ja kuljetusvaunu 0,54 €/km

– eläinkuljetusauto 1—1,5 €/km

Vesitse tapahtuvissa kuljetuksissa voidaan hyväksyä korkeampi kustannus.

Eläinten valvonnan lisäkustannus 75 €/ha

Eläinten juoton lisäkustannus 50 €/ha

Niittyseosten siemenkustannuksia

päivänkakkara, kaunokit, valkoailakki,
keltamatara ja kannusruoho (200—400 g/ha) 60—120 €/ha

+ rölli tai lampaannata (5—10 kg/ha) 6 €/kg

Rehun arvo, kun rehu korjataan tai aluetta laidunnetaan

- Niityt 70—150 €/ha

- Metsälaitumet 25—40 €/ha

Erityistuen maksaminen pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ilmoitettavien kasvien/kasvikoodien perusteella

Viljelijälle voidaan maksaa erityistuki edellyttäen, että pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ilmoitetaan seuraavat kasvit/kasvikoodit sopimuksittain

Suojavyöhyke (5v ja 10v)

Suojavyöhykenurmi
Suojakaista
Erityistukisopimus, pysyvä laidun
Erityistukisopimus, muu ala

Kosteikko (5v ja 10v)

Suojakaista
Erityistukisopimus, pelto
Erityistukisopimus, muu ala

Säätösalaohitus, säätökastelu, kuivatusvesien kierrätys (5v)

Kaikki yksi- ja monivuotiset peltoviljely- ja puutarhakasvit, joita viljellään sadontuotto-tarkoituksissa
Viherlannoitusnurmi
Pysyvät kuivaheinä-, säilörehu-, tuorerehu- ja laidunnurmet
Monimuotoisuuskohde
Velvoitekesannot (kaikki)
Viljelyyn liittyvä kesanto
Tilapäisesti viljelemätön ala
Kasvimaa
Hoidettu viljelemätön pelto
Suojakaista

Luonnon ja maiseman monimuotoisuus (5v ja 10v)

Yksi- ja monivuotiset peltoviljely- ja puutarhakasvit, joita viljellään sadontuotto-tarkoituksissa (kuitenkin vain sopimuksen sallimat kasvit)
Pysyvät kuivaheinä-, säilörehu-, tuorerehu- ja laidunnurmet (kuitenkin vain sopimuksen sallimat kasvit)
Käytössä oleva luonnonlaidun ja -niitty
Luonnonlaidun ja -niitty, puustoinen
Metsälaidun
Hakamaa, avoin
Hakamaa, puustoinen
Erityistukisopimusala, pysyvä laidun
Erityistukisopimusala, muu ala
Erityistukisopimusala, pelto
Suojakaista

Perinnebiotooppi (5v)

Käytössä oleva luonnonlaidun ja -niitty
Luonnonlaidun ja -niitty, puustoinen
Metsälaidun

N:o 366

Hakamaa, avoin
Hakamaa, puustoinen
Erityistukisopimusala, pysyvä laidun
Erityistukisopimusala, muu ala

Luonnonmukainen tuotanto, Luonnonmukainen kotieläintuotanto (5v)

Kaikki yksi- ja monivuotiset peltoviljely- ja puutarhakasvit, joita viljellään sadontuotto-tarkoituksissa

Viherlannoitusnurmi

Pysyvät kuivaheinä-, säilörehu-, tuorerehu- ja laidunnurmet

Velvoitekesannot (muut paitsi non food -kesanto)

Kasvimaa

Hoidettu viljelemätön pelto

Suojakaista

Lannan käytön tehostaminen (5v), Pohjavesialueiden peltoviljely (5v)

Kaikki yksi- ja monivuotiset peltoviljely- ja puutarhakasvit, joita viljellään sadontuotto-tarkoituksissa

Viherlannoitusnurmi

Pysyvät kuivaheinä-, säilörehu-, tuorerehu- ja laidunnurmet

Monimuotoisuuskohde

Velvoitekesannot (kaikki)

Viljelyyn liittyvä kesanto

Tilapäisesti viljelemätön ala

Kasvimaa

Hoidettu viljelemätön pelto

Alkuperäiskasvien viljely (5v)

Vehnät, rukiit, ohrat ja kaura, yksi- ja monivuotiset siemennurmet sekä puna-apilan siemen-tuotantonurmet